

**A makói
Kálvin Téri Református Általános Iskola
pedagógiai programja**

OM azonosító: 201665

**KÁLVIN TÉRI REFORMÁTUS
ÁLTALÁNOS ISKOLA**

Az intézmény pedagógiai programja a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet, a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló – a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról rendelkező 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet által módosított - 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet, valamint a Magyarországi Református Egyház Közoktatási Törvénye figyelembevételével készült.

1. Az iskola nevelési programja

1.1 Helyzetelemzés

Az iskola hivatalos neve:	Kálvin Téri Református Általános Iskola
Első alapításának éve:	1816
Alapításának éve:	2012
Alapító szerve:	Makó–Belvárosi Református Egyházközség
Jogállása:	önálló jogi személy
Székhelye:	6900 Makó, Kálvin tér 6.

1.1.1 Belső feltételek

Iskolaszervezet

Évfolyamok: 1-8. osztály, ezen belül emelt szintű matematika, emelt szintű humán, és normál osztályok várják az ide jelentkező tanulókat.

Az iskola épülete

Az épületegyüttes kora 12 és 204 év közötti. Egy erősen elhasználódott XX. századi épületszárnyból és egy teljesen felújított, XXI. századi egységből áll. Az épületegység szilárd burkolatú, zárt udvarral és rekortán borítású sportpályával rendelkezik.

Tanulóink

Tanítványaink sokféle családi és anyagi háttérrel érkeznek hozzánk. Az eltérő körülmények különböző motiváltságot, ill. motivátlanságot is hordoznak. Egyszerre kell vállalnunk a tehetséges gyerekek felismerését, fejlesztését, valamint a hiányosságok pótlását és a felzárkóztatást.

Tanulmányi helyzet

Tanítványaink többségének neveltségi szintjével és tanulmányi eredményével elégedettek lehetünk. A speciális osztályok minden évben kimagasló eredményt nyújtanak. Megértettük korunk kihívását, mely szerint a tudást ma nem az ismeretek egyszerű halmozása, hanem azok alkotó módon való használatát jelenti. Így joggal lehetünk büszkék töretlen sikereinkre csakúgy, mint városi, megyei, ill. országos szintű rendezvényeinkre. Végzős tanulóink többsége gimnáziumban és szakközépiskolában tanul tovább. Törekszünk rá, és partnereink visszajelzései alapján tudjuk, hogy alapozó munkánk minőségi.

Az iskola képzési struktúrája el tudja látni vállalt feladatát. Az IKT alapú oktatás kiemelt feladatunk. Kiemelt terület a matematika és az anyanyelv oktatása a speciális osztályokban. Idegen nyelvet a humán osztályban első évfolyamtól, míg a többi osztályban a 4. évfolyamtól tanulnak a gyerekeink.

1.1.2 Külső feltételek

Társadalmi környezet

Szülői környezetünk, foglalkozását és egzisztenciális helyzetét tekintve heterogén. A város jellegéből adódóan számos család a mezőgazdaságból él, elég sok az értelmiségi és a vállalkozó szülő is. Egyre jellemzőbb a munkanélküliség, és a széthullott, rossz körülmények között élő család sem ritka. Ez is lehet a kudarcaink oka a nevelésben. Partneri visszajelzéseink alapján a legfontosabb elvárások az iskolával szemben:

- emberléptékű iskolára van szükség,
- tegyük képessé a gyermekeket a következő iskolafokozatban való helytállásra,

- bontakoztassuk ki egyéni képességeiket,
- nyújtsunk egységes követelményrendszerrel korszerű alapműveltséget,
- biztosítsunk alkotó, boldog gyermekkort,
- a nevelők legyenek szakmailag jól felkészültek,
- kísérvük figyelemmel és segítsük a tanulók fejlődését,
- legyen egységes, igazságos, objektív az értékelési rendszer,
- legyen folyamatos a szülők tájékoztatása,
- adjunk biztos alapokat az idegen nyelv kommunikatív használatához,
- kapjon nagyobb hangsúlyt a környezetvédelmi nevelés,
- tartsuk tiszteltben a tanulók jogait és emberi méltóságát.

Szervezeti kapcsolatok

Intézményi szintű kapcsolatainkra jellemző, hogy a tanulóink érdekében vagy szűkebb szakmai érdekből jönnek létre, és működnek. Elemi érdekünk fűződik a környező óvodákkal, középiskolával kialakított együttműködéshez. A város művelődési és sport intézményei működési területünkhöz tartoznak. Jelen vagyunk minden olyan rendezvényen, ami a város életében meghatározó. A szülői és diák szervezet működése körülményeinkre tekintettel talán fontosabb, mint valaha volt. A fenntartóhoz, vezetőihez fűződő kapcsolataink eredményes működésünk zálogát jelentik.

Fontos szakmai kapcsolatot tartunk a tágabb környezetünkben lévő tanító és tanárképző főiskolákkal és az ENI-vel (iskolaorvosi szolgálat). Napi feladataink ellátása közben még számtalan intézménnyel, szolgáltatóval kerülünk fontos kapcsolatba, amelyek révén munkánk eredményesebbé, tartalmasabbá, színvonalasabbá válik. Az előbbi felsorolás csak az alapvető köröket érintette.

Nevelő-oktató munkánk a tanulóink érdeklődésére épülő pedagógiai program megvalósításán alapul, mely az alapműveltség megszerzése mellett biztosítja számunkra az alapvető kommunikációs készségek és viselkedési normák elsajátítását is.

Korszerű eszközparkunknak köszönhetően pedagógiai munkánkban kiemelt szerepet kap az IKT, illetve a számítástechnika adta lehetőségek célirányos kihasználása. Továbbá megkülönböztetett figyelmet fordítunk a speciális matematikai, a drámapedagógiai módszerekre, és a mindennapos testnevelés oktatás is prioritást élvez, ami tanulóink mozgásigényének kielégítésére, fizikai állóképességének növelésére rendkívül fontos. Rendszeres és tanulóink körében közkedvelt szabadidős programjainkat nevelő oktatómunkánk szerves részének tekintjük. Iskolánkat a megengedő szigorúság, és gyermekközpontú, békés légkör jellemzi.

1.1.3 Az iskola jövőképe

Napóleonnak tulajdonítják azt a mondást, amely szerint „a gyermekek nem annyira a szüleikre, mint inkább korukra hasonlítanak”. Ezért igyekszünk, hogy a Kálvin Téri Református Általános Iskola a város és vonzáskörzetének alapfokú oktatási, szellemi központjává legyen úgy, hogy közben nagymértékben támaszkodik a szülői házra. Munkánkban a jövő generációi iránt érzett felelősség vezérel bennünket. Tantestületünk tudatában van annak, hogy egyaránt fontos felzárkóztatni a lemaradókat és kibontakoztatni a tehetségeket. Iskolánkban igen fontos feladat a folyton változó és esetenként egyre nehezedő élethelyzetek kezelése, a pályaválasztásra és továbbtanulásra való felkészítés.

Iskolánk gyermekközpontú, ugyanakkor rendre törekvő, világos rendszert kínál, melyben – reményeink szerint – minden gyerek a legmagasabb szinten bontakoztathatja ki képességeit, megtanulhatja a testileg, szellemileg, érzelmileg és erkölcsileg egészséges életvitelt. Gyermekeink az elmúlt években megteremtett jelentős értékek megőrzése mellett tanulnak tovább. Iskolánk megtartja profilját és értékeit, mégpedig úgy, hogy azokat minden, az egységes általános iskolába járó kisdiák élvezhesse.

Olyan iskolát működtetünk, ahol a partnerekkel együttműködve, a biztos alapismeretek nyújtásán túl, a XXI. század követelményeinek megfelelő magas szintű képzéssel, önművelődésre, kulturált viselkedésre képes, testi és lelki harmóniában élő kreatív személyiségeket formálunk. Ezt a folyamatot színes iskolai programok teszik változatossá. Arra törekszünk, hogy az iskolánkból kikerülő tanulók ne csak biztos tudással legyenek felvértezve, hanem jól nevelt, magabiztos, mások értékeit is megbecsülő emberré váljanak. Mindezeket figyelembe véve állítottuk össze pedagógiai programunkat.

1.1.4 Küldetésnyilatkozat

Tanulóinknak az élethosszig szóló tanulás képességét kívánjuk útravalóul adni. Valljuk, hogy mindenféle paradigmaváltás ellenére léteznek egyetemes emberi értékek, amelyekre stabil tudás építhető. Iskolánkban nem tudományokat tanítunk, hanem a tudományok eredményeit tantárgyi rendszerbe foglalva úgy közvetítjük, hogy azok a tanulók fejlettségi szintjéhez igazodjanak. Megújulásra, önművelésre képes tanulókat akarunk nevelni, akik képesek lesznek az élethosszig tartó tanulásra.

Tanítványaink önmagukban bízó, képességeiknek és adottságaiknak megfelelően teljesítő tanulókká lesznek, mire kibocsátjuk őket az iskola kapuján. Párhuzamosan folytatjuk értelmi és érzelmi nevelésüket. Komplex személyiségfejlesztésre törekszünk. Nagymértékben támaszkodunk a családra, az óvodára, az egyházra, mert valljuk, hogy nélkülük a munkánk nem teljes. Igényeink következetes megvalósításához megfelelő színvonalú eszközök és tanulási stratégiák állnak rendelkezésünkre.

Célunk, hogy mindenki találja meg a helyét valahol a rendszerben, s valamiben érezze magát sikeresnek, fontosnak. Minden kapcsolatunkat az őszinteség és a felelősségérzet hatja át, amit partnereink visszajelzése is tükröznek. Partnerközpontú működésre törekszünk. Az iskola életének és munkájának minden területén a folyamatos fejlődésre törekszünk, és ezzel együtt kiváló szolgáltatást akarunk nyújtani intézményünkben.

1.2 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.2.1 Pedagógiai alapelvek

A Kálvin Téri Református Általános Iskola vezetése, nevelői és alkalmazotti közössége felelősséget vállal a tanulók testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért, a tanulói közösség kialakulásáért és fejlődéséért. Ennek érdekében a tanuló személyiségének fejlesztésében, képességeinek kibontakoztatásában együttműködünk a szülővel, a szülők közösségével. Programunkban rögzítjük mindazokat a feladatokat, amelyeket az iskola ennek érdekében köteles ellátni.

Iskolánk a Makó-Belvárosi Református Egyházközség fenntartásában működő nevelési oktatási intézmény. Az iskola pedagógiai programja biztosítja az ismeretek, a vallási, illetve világnézeti információk tárgyilagos és többoldalú közlését.

Iskolánkban az oktatás nyelve a magyar, a nevelés és oktatás – a kötelező idegen nyelvi oktatást kivéve – teljes egészében magyar nyelven folyik.

Alapelveink:

- gyermekközpontúság,
- partnerközpontúság,
- közösségszervezés,
- közéletiségre nevelés,
- az egységes követelményrendszer,
- tehetséggondozás,
- világnézeti, erkölcsi nevelés,
- az esztétikai nevelés,
- az egészséges életmódra nevelés,
- a környezet védelemére nevelés,
- a szociális hátrányok enyhítése,
- a szülői ház és az iskola szoros együttműködése.

1.2.2 Az egyházi oktatás alapfeladatai

- A magyar református iskolák évszázadok során kialakult hitbéli örökségére és pedagógiai kultúrájára épülő, az evangéliumi hit és erkölcs szellemében történő nevelés.
- Korszerű ismeretanyag és általános műveltség közvetítése, a továbbtanulásra való felkészítés.
- A tanulók szellemi és fizikai képességeinek kibontakoztatása, munkás, alkotó, szolgáló életre nevelés, amelynek során a tanulók művelt, jellemes keresztyén emberekké, az egyetemes értékek tisztelőivé, a magyar haza és nemzet hűséges és áldozatkész polgáiraivá válnak.
- Olyan keresztyén közösség teremtése, amely a fiatalok hitben való megerősödéséhez, nemzeti hovatartozásuk vállalásához lelki-erkölcsi példát támaszt és keretet ad.

1.2.3 Pedagógiai célok, feladatok

Céljaink, feladataink megfogalmazásában segítségünkre volt az eddig kialakult helyzet elemzése, a fenntartó igénye az oktatásra vonatkozóan. Az intézmény nyolc évfolyammal működő általános iskola. Célja a tankötelezettség teljesítését szolgáló, az általános műveltséget megalapozó nevelés-oktatás, minden tanuló felkészítése – érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően – középiskolai vagy szakiskolai továbbtanulásra, valamint a társadalomba való beilleszkedésre.

A képzések figyelembe veszik az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket. Lehetőséget adnak az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására és az érték-megőrzés formáinak kialakítására. Tudjuk, hogy minden gyerek nyitott a környezeti hatásokra. Nekünk az a dolgunk, hogy ezt a nyitottságot kihasználva egy kulturáltabb, érzékenyebb nemzedék nőjön fel.

Pedagógusaink igen nagy önállóságot kapnak ahhoz, hogy elsősorban játékosan formálják a növendék személyiségét, fejlesszék szépérzékét, és kitartó munkára ösztönözzék őket. Fontos törekvésünk a bizalom, mások iránti tisztelet, megbecsülés, empátia, önmegvalósítás és belső aktivitás fejlesztése, erősítése. Az intézmény speciális feladatai közé tartozik a város képviselője itthon és külföldön egyaránt. Iskolánk óvja és továbbfejleszti az általános iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést, nyitottságot.

A különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, eltérő képességű, motivációjú, szocializáltságú gyermekeket együtt nevelve biztosítja a test és a lélek harmonikus fejlesztését, elősegíti a szocializáció folyamatait, kialakítja és továbbépíti tanulóink elemi műveltségbeli alapjait, megalapozza és fejleszti tanulási stratégiáit.

Iskolánkban a kompetenciaalapú oktatás eredményeire támaszkodó oktatás folyik. Az új tartalmak, módszerek mellett a legmodernebb prezentációs eszközök kerültek az intézménybe. Ezekkel az eszközökkel (projektorok, digitális táblák, multimédiás számítógépek) eredményesebben, élményszerűbben valósulhatnak meg a kulcskompetenciák (szövegértés, szövegalkotás, matematika eszközszerű alkalmazása, idegen nyelv) fejlesztése.

Ezek közül az eszközök közül a legmodernebb technikát biztosítják az IKT (Információs és Kommunikációs Technológia) eszközök, amelyekkel olyan komplex tanulói környezetet lehet teremteni a multimédiás tartalmak kínálta lehetőségekkel, melyekben a diákok és a tanár alkotókedvét kihasználva igazi problémamegoldás-tanulást tehet lehetővé. A tanulók játszva, felfedezve, szórakozva, a tanulás közös élményére építve sajátíthatják el a tananyagot. Az IKT eszközök nagy segítséget nyújtanak a tanulók motiválásában, ezáltal a diákok érdeklődését folyamatosan fenntartva fokozzák a tantermi munka hatékonyságát.

Az intézmény a pedagógus-közössége nevelési alapelveiből kiindulva az alapkészségek fejlesztését, az anyanyelv, a matematika az idegen nyelv, a számítástechnika, a sport a drámapedagógia fontosságát hangsúlyozza. Ugyanakkor a nevelés és oktatás kiemelt célja a tehetség kibontakoztatása. Olyan tevékenység kialakítása, melynek során világosan kitűzött célok érdekében egységes és hatékony feladatrendszerben folyik az igényes munka. A követelmények, az értékelés az adott korosztályhoz igazodik. Az alkalmazott módszerek kielégítik a mikro és makro közösség igényeit.

Folyamatos cél megőrizni az intézményben a bensőséges, gyermekközpontú légkört, az itt tanuló, nevelkedő gyermekeket felkészíteni a továbbtanulásra, a pályaválasztásra. A megvalósítás érdekében intézményünk tevékenységét az alább részletezett célok határozzák meg.

Életkori sajátosságaiknak megfelelően fejlődjenek a tanulók képességei, alakuljon ki helyes énképük

- Őrizzék meg gyermeki aktivitásukat, fejlődjön kreativitásuk, manualitásuk, beszédképességük, helyesírásuk, logikus gondolkodásuk, vizuális befogadóképességük, térlátásuk, mozgáskultúrájuk, technikai képességeik.
- Jellemezze őket érdeklődés, nyitottság, az önkifejezés igénye és szépérzékük.
- Fontos cél a tanulók érzelmi nevelése.
- Alakuljon ki a tanulóknál helyes értékrend és énkép, valamint az önnevelés szándéka.
- A kompetencia-alapú oktatásban alkalmazott módszereket, munkaformákat folyamatos belső és külső képzéseken újítjuk meg.
- Alkalmazzuk a differenciálást, kooperatív oktatás tanulásszervezési eljárásokat.
- A drámapedagógiai eljárások is helyt kapnak a tanítási és tanórán kívüli foglalkozásokon.

Alakuljon ki a tanulóknak az egészséges életmód igénye és képessége

- Váljon szükségletükké saját és környezetük tisztasága, higiéniája.
- A sajátos célok megvalósítását segíti a törvénybe iktatott mindennapos testnevelés.

Az iskolásokból tanult és tanuló művelt és művelődő ifjak váljanak

- Váljon szükségletükké a tudásvágy, az egy életen át tartó tanulás.
- Fontos, hogy tanulóink elsajátítsák az önálló tanulás technikáját, valamint alkalmazkodni tudjanak a helyi sajátosságokhoz, használják ki ezek lehetőségeit (ismétlés, új ismeret). Rendelkezzenek koruknak megfelelő ismeretekkel, valamint a mindennapokban alkalmazható tudással és az alkalmazás képességével.
- Az alpműveltség elemeit koruknak megfelelő szinten közvetítsék, kiemelten a logikai és kommunikációs készséget.

A tanulókból a társadalomba jól illeszkedő, a demokrácia szabályait megtapasztaló ifjak váljanak

- Kiemelt rész cél a társadalmi beilleszkedés, a szocializáció, melyen az iskolában
  - a szokásokhoz, törvényekhez alkalmazkodást, ezen az iskola szokás és törvényi rendszerének betartásában és betartatásában való részvételt értjük,
  - az együttélés, együttműködés szabályainak vállalását,
  - szűkebb környezetek életének, működésének megértését, a meghatározó folyamatokról koruknak megfelelő véleményalkotást.
- A demokráciatechnikák kifejlesztése terén kiemelt szerepet kap az egyén és a közösség összhangja, a szolidaritás, a humanitás, a kisebbségek iránti tolerancia kialakítása. A közügyekben való döntéshez szükséges információk megszerzésének igénye és képessége
  - a döntés, végrehajtás és ellenőrzés tevékenységeiben szerzett jártasság szintű alkalmazása,
  - a megbízás felelősségének átélése.

A tanulókból az értékeket vállaló, erkölcsi tartással bíró kulturált magatartású ifjak váljanak

- Fejlődjön kötelesség- és feladattudatuk. Felkészülten érkezzenek az iskolába.
- Sajátítsák el a kulturált magatartás alapnormáit.
- Alakuljon ki bennük a tudás becsülete, a munka tisztelete.

Tegyenek szert tanulóink a mindennapi élethez nélkülözhetetlen, az élethez szükséges ismeretekre

- A tanulók feladataikat irányítással vagy anélkül szívesen végezzék.
- Rendelkezzenek alkalmazásképes tudással a legelémibb életviteli ismeretek körében.
- Rendeltetésszerűen használják a rendelkezésre álló eszközöket.

A tanulók érezzék jól magukat az intézményben, legyenek büszkék iskolájukra, annak hagyományaira

- Erősödjön meg bennük a szűkebb és tágabb hazájuk iránt táplált azonosságtudatuk.
- Járjanak szívesen iskolába.
- Ismerjék meg szülőföldjük és iskolájuk hagyományait.
- A NAT 2020-ban foglalt nemzeti azonosságtudatuk fejlődjön, beleértve az ország nemzetiségeihez, etnikumaihoz tartozók azonosságtudatának elfogadását, ápolását.

1.2.4 Eszközök, eljárások

Pedagógusaink e pedagógiai program alapján, az anyagi korlátok figyelembevételével választhatják meg a tanításban, nevelésben alkalmazott speciális eszközöket, eljárásokat.

1.3 Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A gyermeknevelés elsődleges színtere a család. A gyermek nevelésének felelőssége elsősorban a szülőket terheli. Az iskola ráerősít a szülői nevelésre, de nem veszi át a szülő, a család feladatát.

Iskolánk együttműködik a szülővel a tanuló személyiségének fejlesztésében. Pedagógusaink a tanuló személyiségének fejlesztéséről tanítása keretében gondoskodnak.

1.3.1 Világnézeti, erkölcsi nevelés

- A tanórai, tanórán kívüli magatartás normáinak (Házirend) megismertetése, elsajátíttatása, betartatása. Itt kiemelkedő szerep jut az első osztálynak.

- Minden gyermeket egyéni képességének megfelelően ítélünk meg. Feladatunk olyan követelmények támasztása, melyek során minden tanuló személyiségének megfelelően tud sajátosat, kiemelkedőt tenni önmagáért, az iskoláért.
- Tiszteletben tartjuk tanulóink hitét.
- Feladatunk kialakítani a tanulók megfelelő én tudatát. Meg kell találni helyüket a családban, az iskolai közösségekben. Ehhez folyamatosan igényeljük a szülői ház segítségét.
- Nevelőmunkánkban fontos feladatunk, hogy a gyermek megismerje az alapvető emberi értékeket, azokat magáévá tegye, azok szerint éljen. E téren alapvető a példamutatás.

1.3.2 Esztétikai nevelés

- Feladatunk megismertetni a szép, az esztétikum, az ízlés fogalmát. Fedezzék föl magukban, környezetükben a harmóniát, törekedjenek annak elérésére.
- A tanórákon, illetve a művészeti oktatás területein képessé tesszük a tanulókat az önálló alkotómunkára.
- Megismertetjük őket az alkotás örömeivel, mások munkájának reális értékelésével, megbecsülésével.
- Megköveteljük, hogy munkáik rendezettek, esztétikusak legyenek. Fokozottan ügyelünk beszédkultúrájuk alakulására, nem tűrjük a pongyolást, a trágár beszédet.
- Igényeljük testük, ruházatuk tisztaságát, rendezettségét.
- A környezet szépítésére, tisztaságának megőrzésére szoktatjuk tanulóinkat.
- Rendszeres munkát végeznek az iskoláért.
- Kiemelt feladatunknak tekintjük a művészeti nevelést.
- Biztosítjuk a rendszeres fellépéseket tudásuk bemutatására.
- Tanulóinkat megismertetjük városunk, megyénk, hazánk értékeivel.
- Tanulmányi sétákat szervezünk. Ezen alkalmakkor megismertetjük a környezet, a természet értékeit, szépségeit. Felhívjuk figyelmüket, a természetet romboló, a környezetet szennyező emberi tevékenységre, megismertetjük, és koruknak megfelelően gyakoroltatjuk velük a megelőzés módját.
- Az iskolai védőnő segítségével mentálhigiénés órákat szervezünk. Itt megismertetjük tanulóinkkal az önmagukban rejlő értékeket, szépet, önmaguk, társaik elfogadására, a toleranciára neveljük őket.

1.3.3 Környezetvédelemre nevelés

- Alapvető feladatunk kialakítani az egyén és a környezet harmonikus együttélésének képességét.
- A tanórákon szerzett ismereteket az iskola teljes életében alkalmazzuk.
- Megismertetjük velük az iskola szűkebb és tágabb környezetét, megköveteljük, hogy óvják annak rendjét, tisztaságát.
- A tanulókkal közösen ültetünk virágokat, melyeket rendszeresen gondozunk.
- Feladatunk megtanítani őket a takarékosagra, az energia ésszerű használatára.
- Papírhulladék-gyűjtést szervezünk.
- Megtanítjuk őket az élővilág megbecsülésére, megóvására.
- Figyelemmel kísérjük az apró állatot, díszállatot tartó tanulók tevékenységét.
- Rendszeresen részt veszünk környezetvédelmi pályázatokon.

1.3.4 Az egészséges életmódra nevelés

- Nevelőmunkánk során feladatunk, hogy tanulóinkkal elsajátítsuk a korszerű, egészséges életvitelhez szükséges ismereteket, kialakítsuk bennük ezen életmódhoz helyes viszonyukat. Ebben alapvetőnek tartjuk a család segítségét, a nevelői példamutatást.
- Minden nap sor kerül olyan tevékenységre, mely kielégíti gyermekeink mozgásigényét.
- Sportköreinken egyrészt labdajátékokra oktatjuk gyermekeinket, mely jó színtere a csapatszellem kialakításának, az önuralomra, fegyelemre nevelésnek, a közös sikerélmény megszerzésének.
- Az óráközi szünetet, a tanulás előtti időt /esős idő kivételével/ csak a szabadban tölthetik tanulóink.

- Figyelemmel kísérjük tanulóink sporttevékenységét, számon tartjuk városi egyesületi tagságukat. Eredményeiket nyilvánossá tesszük az iskola előtt.
- Gyermekeink fizikai állóképessége folyamatosan csökken. Feladatunknak tekintjük a megelőzést, állóképesség növelést.
- Feladatunk megtanítani a szabadidő megtervezését, hasznos eltöltésének módját.
- Ennek érdekében működtetjük szakköreinket, szervezünk versenyeket, színházlátogatást, rendezvényeket.
- Tanulóink étkezési szokásai kötöttek. A napközit vezetők feladata a helyes étkezési kultúra tudatosítása, folyamatos gyakorlata. Intézményünkben tilos mindenfajta élvezeti cikk fogyasztása (Házirend). Káros hatásokról prevenciók osztályfőnöki, biológia, környezetismereti órákon, előadásokon, filmvetítéseken szereznek ismereteket. Igényeljük a védőnők, a gyermekorvos, az ÁNTSZ segítségét.

1.3.5 Közéletiségre nevelés

- Feladatunk megismertetni tanulóinkkal az iskola, a lakóterület, a város közéletét.
- Legyenek ismereteik a hazánkban, a világban zajló eseményekről.
- Feladatunk kialakítani az egészséges vitaszellemet, az érvelés képességét, egymás véleményének tiszteletben tartását, elfogadását.
- Kialakítjuk bennük azt a képességet, hogy tudják pontos helyüket a mikro- és a makro-környezetben.
- Kiemelt szerepet tulajdonítunk az iskolai Diákönkormányzatnak.
- Kialakítjuk velük a választás, a választhatóság gyakorlatát. Megismertetjük velük a Városi Diákönkormányzat tevékenységét.
- Iskolai, városi, nemzeti ünnepeinken igényeljük a méltó megemlékezést, az aktív részvételt, a megfelelő külsőségeket.
- Iskolánkhoz tartozásukat erősítjük a számukra is közkedvelt külsőségekkel: iskola logó, iskolapóló, iskolai webportálok, stb.
- Fontos feladatunk a hagyományápolás. Ezt biztosítják bensőséges családi hangulatú rendezvényeink.
- A személyiségfejlesztő tevékenység kiemelt területei az iskolai sportkör és a tanítási órák keretében nem megvalósítható csoportos tevékenységi formák, így különösen környezeti nevelés, kulturális- illetőleg sportrendezvények.

1.4 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az egészség az ember legdrágább kincse, ettől függ biológiai és társadalmi életének zavartalansága. Az egészség védelme az egyes embereknek és a társadalomnak is alapvető érdeke.

1.4.1 Az egészségfejlesztés fő feladatai

Napjainkban egyetértés van abban, hogy az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jólét állapota. Az egészségfejlesztés magában foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az öngyógyítás feladatait, módszereit. Az egészségfejlesztés fő feladata egy általánosan érvényes egészségfejlesztő politika kifejlesztése, egészségfejlesztő környezet megteremtése, az egészségfejlesztő közösségi tevékenység, az egyéni képességek fejlesztése és szemléletváltoztatás az egészségügyi szolgáltatásokban.

Az egészségfejlesztés sarkpontjai

- Az egész lakosságra irányul és annak együttműködésére épít.
- Az okok feltárására és a feltételek megteremtésére irányul a társadalom különböző szereplőivel való együttműködésben (oktatás, egészségügy, környezetvédelem, kultúra, gazdaság).
- Az egyén autonómiája érvényesül az egészséget befolyásoló döntésben, aktivitásban.

A prevenció (megelőzés) területei

- Az elsődleges prevenció a betegségeket előidéző tényezők korai felismerésére és elkerülésére irányuló tevékenység, ami a veszélyeztetett emberekre irányul.

- A korszerű egészségnevelés az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ide tartozik pl. az egészséges táplálkozás, az aktív szabadidő eltöltés, a mindennapos testmozgás, a személyes higiéné, a lelki egyensúly megteremtése, a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a járványügyi és élelmiszerbiztonság megvalósítása.

1.4.2 Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai

- A tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében.
- Tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, és az egészségbarát viselkedésformákat.
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel a táplálkozás, az alkohol és kábítószer fogyasztás, a dohányzás, a családi és kortárskapcsolatok, a környezet védelme, az aktív életmód, a sport, a személyes higiénia, a szexuális fejlődés területén.
- Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.
- Az iskolában folyó egészségnevelés kiterjed a testi (szomatikus) egészség védelmére, a lelki (pszichés) egészség védelmére, a szociális egészség védelmére, a társas társadalmi kapcsolatok harmóniájának alakítására.

1.4.2.1 Szomatikus testi nevelés

A szomatikus nevelés feladatai között a személyi tisztaság, a környezeti tisztaság megteremtését, a higiénés magatartásra való szoktatást, a szervezet betegségekkel szembeni ellenálló képességének fokozását, az egészséges táplálkozásra, ruházkodásra történő nevelést tartjuk elsődlegesnek. Testi képességek: az erőnlét, állóképesség, ügyesség, gyorsaság fejlesztése.

Higiénés nevelés

Célja az egyén és a közösség egészségének védelme, a külső környezetből származó ártalmak megelőzése, elhárítása.

Személyi higiénére nevelés

Az egész nap folyamán példát mutatunk, és folyamatosan felhívjuk a figyelmet ezen szabályok betartására (bőrápolás, körömápolás, fogápolás, orr, fül, szemápolás, egészséges ruházkodás), a helyes (egészséges) táplálkozás, a kulturált étkezés nevelési feladata.

Környezet higiénéjére nevelés

A gyerekekkel közösen végezzük az osztályterem tisztaságának megóvását, szépítését, virágosítását, a terem szellőztetését, az udvar tisztántartását, gondozását.

A betegségek megelőzésére nevelés

A fertőző betegségek megelőzésére nevelés magában foglalja a közvetlen érintkezés útján, cseppfertőzéssel, továbbá az élelmiszerekkel terjedő fertőzések megelőzésére nevelést.

Felhívjuk a figyelmet, és megtanítjuk a helyes zsebkendő használatot, a köhögés, tüsszentés alkalmával, hangsúlyozzuk a kézmosás szükségességét az étkezések előtt, után, az óráközi szünetek után, WC használatot követően.

Kiemelt figyelmet fordítunk az élősködők (rüh, fejtetű) felismerésére és kiküszöbölésére. Ebben segítséget kérünk a védőnői hálózattól.

Az egyszerűbb rendellenességek megelőzése magában foglalja a beszédhibák megelőzését, felfedezését, korrekcióját, mely logopédus segítségével történik, és a tartási (ülési) rendellenességek felfedezését, korrekcióját, a helyes testtartás kialakítását, melyet testnevelés órán valósítunk meg.

A kondicionális testedzés

Iskolánkban a testmozgás célja a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszerítik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Minden gyermek minden nap

részt vesz a mindennapos testnevelés programban. Minden alkalommal megtörténik a keringési és légzőrendszer megfelelő terhelése. A testnevelési tananyag egészében nagy hangsúlyt helyezünk a gerinc és izületvédelmi szabályok betartására, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyezeteire és az izomerősítések különböző testhelyezeteire.

Baleset-megelőzésre nevelés

A felgyorsult technikai fejlődés, a civilizáció számtalan olyan újabb eredményt is hozott, amely jelentősége mellett balesetveszélyt, életveszélyt is rejt magában. A pedagógusok minden alkalommal felkészítik a gyerekeket a baleseti helyzetek felismerésére az iskolai feltételek között, és a biztonságos eszközhasználat gyakorlására (kés, olló, villa, kísérleti eszközök). Az otthoni baleseti források felismertetése, megelőzésük gyakorlása is az iskolában valósul meg. Az utcai közlekedés szabályainak elsajátítása környezetismeret órákon realizálódik.

1.4.2.2 Pszichohigiénés (lelki egészségre) nevelés

Az egészséges életvezetés

Az egészséges napirend, életrend tartalmazza a kiegyensúlyozott társas kapcsolatok alakítását, a jó családi és iskolai környezetet és a gyerekek között kialakuló légkört, az intim emberi kapcsolatok irányítását. Erre környezetismeret, magyar nyelv és irodalom órán nyílik lehetőség. A deviánsviselkedés (durvaság, agresszivitás, veszélyhelyzet és baleseti helyzet teremtése) megelőzésére a tanítói példamutatás szolgál.

A családi életre nevelés az egészséges életvezetés egyik kiemelt feladata napjainkban. Az anyai és apai hivatás megértése, megbecsülése minden szakórán megvalósul a képzőművészeti, irodalmi és zenei tananyagokon keresztül.

Stresszelhárítás

A stresszokok kiküszöbölése azoknak az élethelyzeteknek az elkerülését tartalmazza, amelyek stresszhatásuk következtében erősen megterhelik az idegrendszert. Ilyen a füstös, áporodott levegőjű helyiségben való tartózkodás, a folyamatos zajhatás, erős fény, sok ülés, fokozott mozgáskorlátozás. A pedagógus feladata ezek megszüntetése, illetve kiküszöbölése, fokozott figyelme.

A stresszelhárítás bevált módszere a tanórán kívüli tevékenység: gyalogtúra vagy kerékpártúra a közeli természeti környezetbe, játékos vetélkedők, akadályversenyek rendezése, egészségügyi séták alkalmasszerűen, a napközi foglalkozások keretében, környezetismeret tantárgyhoz kapcsolódó témakörök feldolgozása tanulmányi sétákon, mozgásos szabad játékok.

Érzelmi nevelés

A gyermek személyiségében az érzelmek jelentős szerepet töltenek be, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket biztonság, otthonosság, derűs szeretettel teli légkör vegye körül az iskolában is. Nevelési szempontból feladatunkhoz tartozik a pedagógusok és más felnőtt dolgozók és a gyermekek közötti pozitív érzelmi kapcsolat erősítése, a félelmek, szorongások feloldása, a kudarc elkerülése. Iskolánkban családi légkörben folyik az oktatás, állandó a meleg érzelmi kötődés a gyerekek és felnőttek között. Sok tanuló hátrányos családi környezetből származik, sok gyermek szülői elhanyagolással küzd, így nekünk pedagógusoknak kell pótolni a szeretetet.

1.4.2.3 Szociohigiénés (harmonikus társ kapcsolatokra történő) nevelés

Kedvező társas miliő működtetése. Kiemelt szerepet játszik a család társas támogató rendszere, a szülő-gyermek kapcsolat, anya-gyermek kapcsolat zavartalansága, a személyiség kibontakozási lehetőségének biztosítása, a személyiségben meglévő kreativitás kibontakozása. Ezeket, a szerepeket is a már említett hátrányos, érzelmileg szegény környezetből származó tanulóink miatt az iskolának kell megtanítani, amely csak részben valósul meg, a család támogatása nélkül.

Kommunikációs nevelés

Az iskolánk feladatköre a gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése. Arra nevelünk, hogy a tanulók gondolataikat, elképzeléseiket, érzelmeiket őszintén közöljék társaikkal és a felnőttekkel. E feladatkörből kiemeljük azt a munkát, amely a beszédnyelv tisztaságának fenntartására, a gyermek meghallgatására, a tanulói kérdések érvényesülésére, és a válaszok igénylésére irányul. Ez a feladat a tanórákon is, tanórán kívüli tevékenységekben is és a pedagógusok példamutató magatartásával,

következetes neveléssel valósulhat meg. A kommunikációs zavarok feloldására, enyhítésére alsó tagozaton beszédfejlesztési gyakorlatokat, légzéstechnikai feladatokat végzünk a tanórákon, kiegészítve a szókincsbővítéssel, a kifejező készség fejlesztésével. Ezekre lehetőséget biztosítanak a magyar nyelv és irodalom, ének-zene és testnevelés órák.

A szerepfeszültségek feloldása:

A családi és iskolai szerepek ütközése gyakran a családi élet érzelmi kötelékének lazulásához vezethet. Megelőzésükre egyszerűbb feszültségoldó technikákat alkalmazunk: vita, kérdésfelvetés, szerepjáték, drámajáték, segítő beszélgetés, kikérdezés, meggyőzés, meghallgatás.

A szülőknek adandó nevelési tanácsadást, a család és az iskola közötti nevelési feszültség (kettős nevelés) feloldását a szülői értekezletek, családlátogatások alkalmával ejtjük meg.

A segítő kapcsolatok színterei és kapcsolódási pontok:

- Szülők, család
A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. Ez a szülők körében sajnos nem minden esetben valósul meg. Mi pedagógusok igyekszünk bevonnni őket az iskolai egészségfejlesztő program kialakításába.
- Házi orvos, védőnő
Az egészségügyi szolgálat segítségének igénybe vétele évi rendszerességgel történik (védőnő, iskolaorvos). Évente egy alkalommal szűrés, rendszeres higiéniai szűrővizsgálatok.
- Gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadók, családsegítők segítségét is igénybe vesszük a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekek esetében alkalomszerűen.
- Az ÁNTSZ intézeteinek szakemberei alkalomszerűen besegítenek az iskolai egészségnevelési munkába.

1.5 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

1.5.1 Pedagógusokat érintően

Feladatunk a stabil, kiegyensúlyozott tantestület kialakítása. Ezt közös célkitűzésekkel, közös feladatvállalások rendszerével, rendszeres értékeléssel kívánjuk elérni, ill. fenntartani.

Az iskola együttműködik a szülők közösségével a tanulói közösség kialakítása fejlesztése során. A szülői szervezet hatékonyan segíti a nevelőmunkát.

A közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátíttatása és betartatása iskolánk minden pedagógusának feladata, akik ennek során együttműködnek a szülővel a tanuló közösségbe történő beilleszkedésének elősegítésével kapcsolatban.

1.5.2 Gyermekközösségek

1. osztályközösségek, napközis csoportok
2. sportkörök, szakkörök

1.5.2.1 A gyermekközösségek nevelési céljai, feladatai

1. oszt.: Az osztályközösség megszervezése. Az iskola belső rendjének elsajátíttatása, betartatása. A helyes tanár-diák viszony alapjai. A közös játék szabályai. A helyes étkezés, az önálló öltözködés elsajátíttatása. Felelősi rendszer kialakítása, egymás elfogadása. A szülő-iskola kapcsolat kialakítása, családlátogatások.

2. oszt.: Az osztályközösség erősítése, a Házi rend pontos ismerete, betartása. Tanulóközösségek, tanulópárok kialakítása, differenciált munkavégzés. Munkavégzés az iskoláért. Egymás értékelésének kialakítása. Önálló feladatvállalás az osztályért. Az iskola környékének megismerése. A szülői kapcsolat erősítése.

3. oszt.: Az osztályközösség erősítése, a felelősi rendszer önálló kialakítása. Egymás elfogadása, az osztálytárs segítése /gyengébb, vagy beteg gyermekkel történő foglalkozás/. Az osztály rendjének önálló megtartása, a Házi rend betartása. Az idősebbek helyes példáinak követése. A kulturált beszéd, a szabatos fogalmazás kialakítása. Önálló feladatvállalás az osztályért, az iskoláért /versenyek, rendezvények/. A differenciált munkavégzés rögzítése, gyakorlata. A város megismerése, részvétel városi rendezvényeken. Közös programok a szülőkkel /anyák napja, télapó ünnep, stb./.

4. oszt.: A házi rend betartása. Egymás elfogadása, megbecsülése. Az idősebb társakkal, a felnőttekkel kialakított kapcsolat fejlesztése. A szabadidő részben önálló megszervezése. Az osztályközösség

megszilárdítása. Felelősség önmagáért, a társakért. Munkavégzés az iskoláért. A kitartás, az önmérséklet fejlesztése. Részben önálló rendezvények a szülőkkel közösen. Részvétel a város ünnepein, rendezvényein, városi versenyeken.

5. oszt.: Az osztályközösség erősítése. A tanulóközösségek kialakítása. Differenciált foglalkozások rendszere. Kiskamaszkori helyes kapcsolatok elsajátítása. A Házirend betartása. Aktív részvétel a Diákönkormányzat munkájában. Szereplés iskolai rendezvényeken, részvétel iskolai, városi versenyeken, ünnepeken. Munkavégzés az iskoláért, az iskola környezetének védelme. Önálló feladatvállalás az osztályért, az iskoláért. Közös programok a szülőkkel.

6. oszt.: Az osztályközösség erősítése. Egymás elfogadása, megbecsülése. A kiskamaszkori durvaságok leküzdése, az önuralom fejlesztése. Mások véleményének elfogadása, az egészséges vitaszellem kialakítása. Az egészséges életvitel elsajátítása. Az önállóság fejlesztése a tanulás, a munkaszervezés, a szabadidő hasznos eltöltése terén. A szülőkkel kialakított kapcsolat további erősítése. Aktív részvétel a Diákönkormányzat munkájában, részvétel versenyek, rendezvények megszervezésében, lebonyolításában. Önálló véleménynyilvánítás az értékelésnél, jutalmazásnál, a magatartási és szorgalmi jegyek elbírálásánál.

7-8. oszt.: Az osztályközösség erősítése, a Házirend betartatása. Az önálló tanulás folyamatos erősítése. A kamaszkor testi és lelki problémáinak megismertetése, leküzdésükre történő nevelés. Mások és önmaguk elfogadására nevelés. Ismerjék meg önmaguk értékeit, tudjanak örömet találni mindennapjaikban. Társas kapcsolatainkban a helyes példák megtalálása, azok követése. Az iskolához kötődésük további erősítése. Aktív szerepvállalás az iskola életének szervezésében, lebonyolításában /Diákönkormányzat, versenyek, rendezvények, ünnepek/. Képviselőjükön keresztül részvétel a Városi Diákönkormányzat munkájában, részvétel a városi ifjúsági rendezvényeken. Az iskolán kívüli helyes magatartás megkövetelése. A rájuk leselkedő veszélyek /drog, csavargás stb./ tudatosítása, a megelőzés módjának elsajátítása, gyakorlata. A város közéletének megismerése. A helyes pályaválasztás kialakítása, felelősségtudatuk erősítése. A megfelelő vitaszellem gyakorlása, a szabatos, kulturált kifejezőmód erősítése. A szülői vélemény elfogadására nevelés, az önuralom erősítése. Munkavégzés az iskoláért /folyosói ügyelet, portaszolgálat/.

Diákközösségek: A közösségfejlesztés további kiemelt területei az osztály közösségi programjai az iskolában, valamint a tanulók közösségei által létrehozott diákkörök (napközi, szakkör, érdeklődési kör, sportkör) keretében végzett közösségfejlesztő tevékenység. A diákközösségek fejlődését szolgálja a diákönkormányzat működésének támogatása, munkájának segítése, évi rendszerességgel diákközgyűlés megszervezése. Az ünnepélyek, megemlékezések, a hagyományok ápolása a közösségfejlesztő tevékenységnek, ezáltal pedagógusaink nevelőoktató munkájának részét képezik.

1.5.2.2 Rendezvények

- Tanévnnyitó
- Tanévzáró
- Ballagás
- Református ünnepek
- Nemzeti ünnepek
- Nyílt napok
- Tanulmányi versenyek szervezése
- Sportrendezvények, családi sportnapok
- Eredmények közösség előtti értékelése
- Irodalmi, zenei, ismeretterjesztő, stb. műsorok szervezése tanulói előadások és hivatásos művészek és előadók részvételével
- Iskolanapok, sportversenyek, kerékpáros és gyalogos túrák szervezése
- Karácsonyi ünnepség
- Farsang
- Télapó-ünnepség
- Anyák napja
- Sulinap
- Beiskolázási programsorozat (Iskolakóstolgotó, SuliVár, Nyílt Nap)

1.6 A pedagógusok helyi feladatai

A pedagógus alapvető feladata a változatos információátadás, a jól fejlett szóbeli kifejezőképesség kialakítása, az artikulációs készség kialakítása.

1.6.1 A tanuláshoz kapcsolódó feladataink

Feladataink és a hozzá kapcsolódó eszközök

- Alsó tagozaton: fejlesztő hatású játékok bemutatása a gyerekeknek, elsajátítás, gyakoroltatás. (Sok vers, dal, mondóka.)
- Tanulási ambíció, alkotásvágy fejlesztése. Reálisan elvégezhető házi feladatok kijelölése, ezek rendszeres ellenőrzése, értékelése, multimédiás eszközök használata.
- Optimális tanulási igény szint. Egészséges sikervágy, kudarctűrés kialakítása, fenntartása.
- Igényességre, ismereteik folyamatos bővítésére, tudatos fejlesztésére való ösztönzés– könyvtár, szakkörök, internet.
- A tanuló önismeretének, együttműködési képességének fejlesztése, akaratának edzése.
- A külső környezettel együttműködve, változatos, fejlesztő hatású tevékenységek lehetőségének megteremtése – Hagymaház, Városi Fürdő, Sportcsarnok, könyvtár. Bekapcsolódás kulturális társintézmények programjaiba. Szülők bevonása.
- Művészetek területein:
  - tanulják meg észrevenni a szépet,
  - tanulják meg saját érzéseiket kifejezni,
  - fejlődjön ki reális kritikai érzékük,
  - fejlődjön ki testi-lelki erejük

A tanulók személyiségének formálódását nem egyszerű mérni: használhatunk kérdőíveket, szociometriai vizsgálatokat, különböző megfigyeléseket, egyéni vagy csoportos beszélgetéseket.

1.6.2 Az iskola fogyasztóvédelmi programja

A fogyasztás kapcsán meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing, a reklám, a minőség és a biztonság, a gazdaságosság és a takarékoság szerepét.

1.6.2.1 *A fogyasztóvédelmi oktatás célja*

- tudatos, kritikus fogyasztói magatartás,
- ökológiai fogyasztóvédelem,
- környezettudatos magatartás,
- fenntartható fogyasztás (környezeti károsító hatások csökkentése a fogyasztás fenntartása mellett)
- preventív, megelőző fogyasztóvédelem.

1.6.2.2 *A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei*

- állampolgári, társadalmi kompetenciák fejlesztése
- cselekvési értékek formálása
- szükséglet és kínálat elkülönítése,
- egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- természeti értékek védelme.
- Fogyasztás során:
  - tájékozódási képesség fejlesztése,
  - döntési helyzet felismerése,
  - felkészülés a döntésre.

1.6.2.3 *Megvalósítást szolgáló módszertani eljárások*

- kritikus gondolkodás fejlesztése,
- egyéni és csoportos döntéshozás képességének fejlesztése,
- helyes fogyasztói szokások kialakítása,
- tudatos fogyasztóvá nevelés.

1.6.2.4 A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei

- az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai (mérés, lényeglátás, reklám, internet, stb.)
- tanórán kívüli tevékenységek (rendezvények, versenyek, akciók stb.)
- iskolán kívüli helyszínek (kirándulás, piac, stb.)

1.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos tevékenység**1.7.1 Tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység**

Iskolánkban az egyéni képességek szerinti haladást a tanulócsoportok korszerű oktatás-technikai módszerek alkalmazásával biztosítjuk: kooperatív tanulási módszerekkel, digitális eszközökkel folyik az oktatás. A tehetséges tanulók tanulmányi versenyekre való felkészítése tanórai differenciálással, tanórán kívül, egyéni vagy kiscsoportos foglalkozások keretében történik.

Az informatika oktatása kiemelt feladatunk, az alsó tagozaton már ismerkednek az IKT alapú oktatás előnyeivel, ami később az 5-8. osztályokban minden tanulóra kiterjed. A tehetséges tanulóknak a tanórai kereteken kívül e területen egyéni számítógép-használat segíti fejlődését. Tapasztalataink szerint ez a módszer a legmegfelelőbb a gyerek alkotóképességének, kreativitásának kialakulásában fontos szerepet játszó személyiségfejlődés szempontjából.

A tanulók tanórán kívüli fejlesztésének formáiról és óraszámairól a mindenkori tárgyi- és személyi feltételek ismeretében a munkaközösségek vezetői és a diákönkormányzat javaslata alapján, az iskola vezetősége dönt. A működés konkrét formáit az iskola éves munkaterve tartalmazza.

1.7.1.1 A tehetséggondozás folyamata

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
Tehetségek felismerése iskolakezdés előtt	<ul style="list-style-type: none"> - Óvodában megfigyeljük a gyermekek különböző szintű készségeinek meglétét, kialakulását - Mozgás, hallás - Ének, beszéd, gondolkodás - Emlékezet, kezűgyesség - Beszélgetés a szülőkkel a gyermekek otthoni, játékaikról, érdeklődésükről, figyelmük tartósságáról, elfoglaltságaikról - Óvodában, iskolában különböző játékokon, ügyességi feladatok megoldásán keresztül megpróbáljuk kiszűrni, mely területen rendelkeznek a gyermekek az átlagnál jobb képességekkel - Játékos iskola előkészítő foglalkozások szervezünk. 	<ul style="list-style-type: none"> óvónők, alsó tagozatos nevelők óvónők, alsó tagozatos nevelők óvónők, alsó tagozatos nevelők 	<ul style="list-style-type: none"> január-június január-június január-június október-január
Tehetségfejlesztés az iskolán belül	<ul style="list-style-type: none"> - Iskolai szinten emelt szintű osztályok szervezése matematikából, anyanyelvből (humán), idegen nyelvből, informatikából - Csoportfoglalkozás keretében szaktárgyi versenyek - nyelvvizsgára előkészítő foglalkozások - sportversenyek - differenciált óravezetés - iskolai napokra való felkészülés - sportköri foglalkozások - szakköri foglalkozások - képzőművészeti foglalkozások - Egyéni foglalkozás keretében <ul style="list-style-type: none"> - differenciált óravezetés keretében - a különböző szaktárgyi versenyek előtti személyes felkészítés 	<ul style="list-style-type: none"> iskolavezetés szaktanárok nyelvszakosok testnevelők pedagógusok munka-közösségek testnevelők szaktanárok szaktanárok szaktanárok 	<ul style="list-style-type: none"> szeptember folyamatos folyamatos folyamatos folyamatos folyamatos folyamatos folyamatos folyamatos folyamatos a versenyek szereplések előtti időszak
Tehetségfejlesztés az iskolán kívül	<ul style="list-style-type: none"> - Tehetséges tanulók emelt szintű, (illetve a városi zeneiskolákba) iskolába irányítása. 	<ul style="list-style-type: none"> iskolavezetés, szaktanárok 	<ul style="list-style-type: none"> folyamatos

	- Szülők pedagógiai felkészítése gyermekeik tehetségének további segítésére. Fellépési lehetőségek biztosítása.	iskolavezetés szaktanárok	folyamatos
Dokumentáció, értékelés	- A tehetséges tanulók eredményeit regisztráljuk. - Eredményeiknek megfelelően jutalmazzuk <ul style="list-style-type: none"> - Osztályfőnöki, igazgatói, nevelőtestületi elismerés - Nevük iskolai közösség előtt való kihirdetése (tanévzáró ünnep) - A város „kiváló tanulója-sportolója” címre való felterjesztés - DÖK elismerése - A „leg”-ek jutalmazása 	iskolavezetés iskolavezetés, osztályfőnökök, szaktanárok iskolavezetés iskolavezetés	folyamatos folyamatos tanévzáró ünnepély május

1.7.1.2 Versenyek

Cél:

- Mindenkit sikerélményhez szeretnénk juttatni
- Legyenek képesek további önálló tanulásra, ismeretszerzésre
- A normál tananyag mellett plusz ismeretek elsajátítása

Fejlesztési követelmények:

- A célok és tanulási formák változatossága a motiváció fenntartása érdekében
- Nagyobb tanulói önállóság, több egyéni munka
- Tanulási stratégiák oktatása, média digitális anyagok
- A szókinccs aktívabb rendszeres változatos gyakorlása
- Csoportbontásban történő oktatás
- Interkulturális közelítés (nyelvterületi ünnepek)
- Számítógépes kitekintés a nagyvilágra

A versenyekre történő válogatás osztálykeretben, majd évfolyam legjobbjainak kiválasztásával történik. A legjobbakkal külön foglalkozunk szabad délutánokon. Ellátjuk őket otthonra saját készítésű feladatlapokkal, amelyeknek a megoldását mindig megbeszéljük. A gyerekekkel a verseny jellegétől függően korcsoportban vagy egyénileg foglalkozunk.

A versenyek időpontját, felelőseit, szervezőit az éves munkaterv tartalmazza. Az alábbi versenyeken rendszeresen részt veszünk, amennyiben van jelentkező és van anyagi fedezet a részvételre:

Rendszeresen részt veszünk a református iskolák és a Református Pedagógiai Intézet által meghirdetett versenyeken, pályázatokon.

A tantárgyaknál megnevezett versenyeken kívül a történelmi, kulturális és egyéb eseményekhez kötődő alkalmilag meghirdetett versenyeken, pályázatokon is szorgalmazzuk a részvételt.

1-4. osztály

Mesemondó versenyek

Vers- és prózamondó versenyek

Deszki Maros menti Fesztivál

Kazinczy verseny

Helyesírási verseny

Nyelvész verseny

Bolyai Anyanyelvi Csapatverseny

Bendegúz Tudásbajnokság

Bolyai Matematika Csapatverseny

Zrínyi Ilona matematika verseny

Kenguru matematika verseny

Kalmár László országos matematika verseny

Városkörnyéki matematika verseny

Sportversenyek

Közlekedési verseny

Református Iskolák Országos Tanulmányi Versenye

Református Iskolák Országos Mesemondó, Meseíró, Kézműves és Szépíró Találkozója
Mozaik tanulmányi verseny
Százszorszép Mesegyűri mesemondó verseny
Curie Matematika Emlékverseny
Bonifert Domonkos Matematikaverseny

Magyar nyelv és irodalom

Deszki Maros menti Fesztivál
Arany János anyanyelvi verseny
Szép Magyar Beszéd Kazinczy-verseny
Juhász Gyula szavalóverseny
Balladamondó verseny
Mesemondó versenyek
Vers- és prózamondó versenyek
Bendegúz Tudásbajnokság
Simonyi Zsigmond Kárpát-medencei Helyesírási Verseny
Lotz János helyesírási és szövegértési verseny
Nyelvész verseny
Bolyai Anyanyelvi Csapatverseny
Református Iskolák Országos Tanulmányi Versenye
Peregrin komplex Kárpát-medencei verseny
Református Iskolák Országos Mesemondó, Meseíró, Kézműves és Szépíró Találkozója
Mozaik tanulmányi verseny
Százszorszép Mesegyűri mesemondó verseny
Petőfi Sándor megyei szavalóverseny

Történelem

Országos történelmi verseny 7-8. (Szombathely)
Megye által kiírt évfordulókhoz kapcsolódó versenyek
Városi versenyek – évfordulókhoz kapcsolódóan hirdeti meg pl.: Hagymaház, Gyerekkönyvtár...
Iskolai versenyek – évfordulókhoz kapcsolódva hirdetjük meg
KerekEmese Kárpát-medencei komplex verseny
Országos Történelem és Műveltségi Vetélkedő (Debrecen)

Természetismeret

Hermann Ottó Biológiai Verseny
Apáczai Kiadó Komplex Tanulmányi Verseny
Balogh János Országos Környezet- és Egészségvédelmi Csapatverseny
Lehoczky János Komplex Környezeti Emlékverseny a Kárpát-medencében
Természettudományos-, környezetvédelmi versenyek

Fizika

Bor Pál Fizikaverseny

Kémia

Hevesy György Kémia verseny
Meleg István kémaverseny
Curie kémaverseny
Lila VegyÉSZ Bajnokság

Biológia

Hermann Ottó Biológiai Verseny
Vöröskeresztes verseny a Magyar Vöröskereszt szervezésében
Református Iskolák Komplex természettudományi Versenye

Földrajz

Teleki Pál Kárpát-medencei földrajz-földtan verseny
Kaán Károly Országos Természet- és Környezetismereti Verseny

Idegen nyelv

Polgár Lajos Emlékverseny
Jane Haining Angol Nyelvi Emlékverseny
Szépkiejtési verseny
Országos idegen-nyelvi versenyek
Tesztmegoldó versenyek- London Bridge
Fordító versenyek
Országismereti versenyek
Komplex versenyek
Értsd jól! szövegértési verseny

Matematika

Bonifert Domonkos Matematikaverseny
Kalmár László Matematika verseny
Zrínyi Ilona Matematika verseny
Bolyai Matematika Csapatverseny
Curie Matematika Emlékverseny
Varga Tamás Matematikaverseny
Makkosházi Matematikaverseny
Református Iskolák Országos Versenye
Nemzetközi Kenguru Matematikaverseny
Kecske Kupa Csapatverseny
Megyei Matematikaverseny
Bátaszéki Matematikaverseny
Orchidea Pangea Nemzetközi Matematikaverseny
Gárdonyi Logikaverseny

Informatika

Református Iskolák Országos Versenye
Gábor Dénes Számítástechnikai Emlékverseny
Robotprogramozó Országos Csapatverseny
Nemes Tihamér Nemzetközi Informatikai Tanulmányi Verseny

Testnevelés

N.A.P. versenyek
Mezei futóverseny
Terembajnokságok
Kézilabda
Labdarúgás
Bozsik program
Diákolimpia – MDSZ
Református Iskolák Országos Versenyei

Ének

Népdaléneklési verseny
Szépeklési verseny
Béres Ferenc országos éneklő verseny

Rajz

A különböző intézmények, társaságok által meghirdetett, nem rendszeresen kiírt pályázatok
Évente, illetve bizonyos időközönként hagyományként megjelenő pályázatok
Évfordulókhoz kapcsolódó megemlékezések
Ünnepekhez kapcsolódó pályázatok
Országos Református Kézművesverseny

Hittan, erkölcsstan

A református iskolák versenyei

Versenyrendezés

Azon versenyek térségi, megyei, területi fordulójának szervezését és a lebonyolítását is szívesen vállaljuk, amelyekre tanulóink nagy számban neveznek, amennyiben a felmenő rendszert szervezők a költségek jelentős részét átvállalják. (Pl.: Zrínyi, Bolyai, Simonyi, Lotz, Hevesy, Kalmár, KockaKobak, Kenguru, stb.)

1.7.2 Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Beilleszkedési, magatartási nehézség, zavar az általános társadalmi normáktól eltérő viselkedést jelent. Az alkalmazkodás hiánya szembetűnő lesz. Kialakulásának okai a lelki fejlődés zavarában, öröklött, korai károsodásban kereshetők.

Az iskola és a jól vagy rosszul szocializált gyermek összetalálkozása, az elvárt munka feltételrendszerének ugrásszerű megváltozása a gyermek életkor-specifikus, lelki, illetve társas lélektani konfliktus lehetőségein kívül egy sor nehézséget hozhat a felszínre: teljesítményzavar, magatartászavar, kapcsolatzavar.

Cél

Lehetőség szerint alkalmassá tenni ezeket, a tanulókat az „együttélésre”, együttműködésre. A perifériára szorulásuk, antiszociális helyzetbe való lecsúszásuk megelőzése. A tolerancia képességének fejlesztése (tapintat, empátia, udvariasság, tisztelet, érdeklődés).

Feladat

A beilleszkedési- és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók felismerése, lehetőség szerint a kiváltó okok kiderítése. Meg kell keresnünk a tanuló értékeit, melyek elengedhetetlen feltételei lesznek a fejlesztő munkához. Lehetőség szerint a kiváltó okokat kiderítjük. A magatartási problémák felmérésének és megoldásának is a legfontosabb eszköze a kommunikáció. Fel kell kutatnunk, hogy a problémák a sajátos családi háttérből, iskolai körülményből, vagy esetleg súlyosabb lelki betegségből adódnak-e. Rendszeres kapcsolatot eszközölünk a szülői házzal, a kapcsolat legyen gyümölcsöző.

Az érzelmi kapcsolatok kialakulását és fejlesztését, a kapcsolattartási készségek elmélyítését segítjük. Minél több közös élmény szerzésére törekszünk, mert a közös élmények megfelelő alapot teremthetnek, hogy a gyermek 'kinyíljon'. Közös elfogadás, kulturált konfliktuskezelés a feladatunk. A tanulóinkban az önismeret, az önértékelés, és a pozitív énkép igényének kialakítása elengedhetetlen. Következetességre nevelünk és a kivárási képességének alakítására.

Olyan környezet kialakítása a cél, amely alkalmas az el- és befogadásra, együttműködésre. A beilleszkedést segítő szükséges feltételeket biztosítsa szakember: fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus. Fontos a gyermekkel kapcsolatos információk átadása, azok tapintatos kezelése. A gyermekkel kapcsolatban lévő nevelők egymást segítik munkájukban, közös megbeszéléseket tartanak. A fejlesztéshez szükséges helyiség eszközeinek, felszereltségének bővítése elengedhetetlen.

Módszerek

- Biztonságot nyújtó, megértő, bizalmon alapuló légkör, környezet kialakítása. Állandóság fontossága, megteremtése.
- Következetes, megfelelő határokat szabó korrekciós nevelés. Ne legyenek hézagok, legyenek azonosak az elvárások.
- Együttműködés a tanuló szűkebb és tágabb környezetében fellelhető segítő erőkkel: hatékony együttműködés a családdal: épüljön 'híd' szülő- pedagógus között.
- Nevelési tanácsadó, családsegítő, gyermekjóléti szolgálat, gyámhivatal, szociális munkások bevonása. Az intézmények legyenek együttműködők, 'kéz a kézben', az információáramlás legyen hatékony.
- Szabadidő hasznos eltöltésére való nevelés. Minél több közös élmény: játék a kölcsönös elfogadás érdekében.
- Konfliktus helyzetekben az osztályközösség pozitív erejének alkalmazása. A pedagógusok gyógypedagógusok közös megbeszélése.
- Esetmegbeszélés, egyéni esetkezelés, egyénre szabott-egyéni bánásmód előtérbe helyezése.

A megvalósulás színterei

- iskola, osztályközösség, tanórák, osztályfőnöki órák,
- napközi, tanulószoba,

- rehabilitációs célú egyéni vagy kiscsoportos foglalkozások egyéni terv szerint,
- felzárkóztató jellegű foglalkozások egyéni terv szerint,
- szakkörök, különösen a készségtantárgyak köréből,
- szabadidős foglalkozások,
- családlátogatás, fogadóórák, szülői értekezletek.

Iskolánkban a magatartási problémák enyhítésére vagy megszüntetésére a sikeresebb iskolai haladás és beilleszkedés elérése érdekében a következőket tesszük:

- Felfigyelünk az ilyen tanulókra.
- Az okok megkeresése a megnyilvánulás hátterének feltárására irányuló tevékenységet végzünk és ennek megfelelő segítő eljárást dolgozunk ki.
- A szülőt bevonjuk a probléma megoldásába, enyhítésébe, a vele való együttműködés nélkülözhetetlen.
- Az osztályban tanító szaktanárok beilleszkedést, segítő tevékenységüket egymással és az osztályfőnökkel együttműködve végzik. Elfogadó szemléletmódjuk nélkülözhetetlen.
- Külső szakemberek (pszichológus, orvos, gyógypedagógus) segítségének igénybevétele.
- Kiscsoportos, illetve egyéni felzárkóztató programokat szervezünk a költségvetés függvényében.
- Életkoruknak megfelelően az önálló ismeretszerzés módszerét tanítjuk meg elsajátítani.
- Igazán fontosnak tartjuk a jó tanár–diák–szülő viszony kialakítását.

1.7.3 Gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi munka jelenti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű családok folyamatos figyelemmel kísérését, gondozásukat; valamint azoknak az eseti problémáknak a kezelését, ami miatt a tanuló kapcsolataiban és teljesítményében jelentős negatív változás következik be. Az elmúlt években bekövetkezett gazdasági, társadalmi változások hatásainak következtében egyre nagyobb szerepet kap az iskola, hiszen a keletkezett problémák befolyásolják a gyerekek eredményeit, viselkedésüket; társaikhoz és a munkához való viszonyukat.

Cél

Korunk veszélyforrásaival szemben tanulóink személyiségének, életszemléletének olyan irányú fejlesztése, mely képessé teszi őket a helyes ítélethozatalra, a negatív jelenségek elutasítására. A gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, ill. segítségnyújtás annak megszüntetésében, betartva a titoktartási kötelezettség előírásait.

Feladat

- ön- és társismeret fejlesztése, reális énkép kialakítása,
- társas kapcsolatok pozitív irányba történő változtatása,
- devianciák csökkentése,
- évente a veszélyeztetett- és hátrányos helyzetű tanulók felmérése, nyilvántartásba vétele,
- törekvés a veszélyeztető körülmények felszámolására, legalábbis ezek csökkentésére,
- pedagógusaink el- és befogadó szemléletének formálása, hogy alkalmasak legyenek a problémák kezelésére,
- minden olyan veszélyeztető ok csökkentése, amely a tanulók fejlődését zavarja, ennek érdekében folyamatos kapcsolatot tartunk fenn:
  - gyermekjóléti szolgálattal,
  - családsegítő szolgálattal,
  - védőnővel,
  - iskolaorvossal,
  - rendőrséggel,
  - polgármesteri hivatallal; annak gyámügyi és szociális osztályával, jegyzővel,
  - a gyermekvédelemben részt vevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal,
  - alapítványokkal,
  - pártfógóval,
  - az iskolai DÖK-kel.

A megvalósítás módja, eljárásai, tevékenységei

- közvetlen kapcsolattartás a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekekkel és szüleikkel az osztályfőnökökön keresztül; ha szükséges családlátogatás, tanácsadás, fogadóóra,
- szülők figyelmének felhívása, ha megváltozott a gyermek: magatartása, tanulmányi munkája, társaikhoz, felnőttekhez való viszonya,
- szülők figyelmének felhívása a halmozottan hátrányos gyereke esetén a kedvezmény segítség lehetőségének igénybevételére,
- pályaválasztás segítése,
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel, védőnői koordinálással,
- szabadidős programokon való részvétel segítése propagálása,
- törekvés a tanulók szociális helyzetének javítására: segélyek, természetbeni juttatások,
- az iskolai étkeztetés lehetőségének biztosítása,
- napközi vagy tanulószobai foglalkozásokon való részvétel lehetősége.

Kapcsolódó tevékenységek

- Fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások szervezése, indulási hátrány csökkentése, tehetséggondozó foglalkozások szervezése, differenciált oktatás és képességfejlesztés.
- Fejlesztő csoportok létrehozása.
- Többszöri családlátogatás, nevelési segítség, ill. tanácsadás, jelzés a szülők felé.
- A gyermek irányítása Nevelési Tanácsadóba, Családsegítő és Gyermekvédelmi Szakszolgálathoz.
- Segélykérelem kezdeményezése, ill. a kérelem véleményezése az illetékes gyámhatóságtól.
- Javaslat a gyermekvédelembe vételére (Gyámhivatal).
- Kérelem a Gyermekvédelmi Szolgálathoz a gyermek alapellátásba vételére.
- Súlyos esetben rendőrségi feljelentés (a gyermek súlyos veszélyeztetése, bántalmazása, abuzus gyanúja esetén).

Mind ezekhez szükséges az intézményvezető, a szaktanárok, osztályfőnökök, DÖK összefogása.

1.7.4 A sajátos nevelési igényű és a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Intézményünk az alapító okirata szerint a sajátos nevelési igényű tanulók integráltan oktatja - a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján.

A sajátos nevelési igény speciális területe a részképesség zavar:

- *diszlexia, szóvaktság (hiányzik az össz szókép),*
- *diszgráfia, írásképtelenség,*
- *diszkalkulia, számolási nehézség,*
- *hiperkinetikus zavar,*
- *mutizmus.*

Az iskola egyik fontos feladata, ezek időbeni felismerése a tünetek alapján. Szükség esetén speciális képesítésű szakemberek segítségének igénybevétele.

A tanulók iskolai fejlesztésének szakaszai nem térnek el a NAT 2020-ban rögzítettektől. A fejlesztő munkában kiemelt szerepe van az intenzív prevenciónak a szakszerű funkciófejlesztésnek, a pszichés gondozásnak, a megfelelő motiváció és feladattudat kialakításának- gyógypedagógusok és pedagógusok együttműködése során - gyógypedagógiai korrekciós- kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

A nevelés – oktatás során a NAT 2020-ban foglalt fejlesztési feladatok közül kiemelt szerepet kap:

- énkép és önismeret,
- kommunikációs kultúra,
- testi és lelki egészség.

Egyéni fejlesztési terv alapján a sajátos nevelési igényű tanulót kiscsoportokban vagy egyénileg igyekszünk felzárkóztatni. Igyekszünk a gyermek teljesítési képességeihez igazítani, szükség esetén, szelektálni a tananyagot. Szoros kapcsolatot tartunk fenn a gyermekekkel foglalkozó pedagógusokkal (óvónő, szaktanárok, napközi vezetők, stb.). Próbáljuk megkeresni azt a területet, ahol a gyermeket sikerélményhez tudjuk juttatni, önbizalmát növelni. A külső motivációs bázis szükséges a továbblépéshez. A tanulás és az értékelés arányát figyelembe vesszük. Speciális esetekben segítünk megkeresni a szakemberrel (pszichológus, logopédus, fejlesztőpedagógus) való kooperáció lehetőségeit. A szülőkkel

való kapcsolattartás milyenségét ezen esetekben kiemelten fontos területként kezeljük. Fontos a reális helyzetfelismerés és helyzetelemzés a terápia szempontjából.

A fejlesztést csak a szülői háttér együttműködésével tartjuk sikeresnek. Mivel a hátránykompenzáció szoros együttműködést feltételez a benne résztvevők (pedagógus, szakember, gyermek, szülő) részéről, az iskola kiemelt feladatként tekinti a kapcsolattartás milyenségét és mennyiségét, vagyis az **együttműködést**. Az iskolánk kiemelt célként kezeli a lehetőségek bővítését a tanulói hátránykompenzációban. Ezek a tanulást segítő módszerek (pl. tanulás tanítása) és eszközök bővítése, alkalmazása, ez irányú pedagógusképzés, minőségjavítás mind tárgyi, mind személyi kérdésekben.

A megvalósítás keretei, eljárásai

Iskolán belüli keretek:

- Inkluzív /befogadó/ osztályok szervezése: az osztálytársak megfelelő viszonyulása, az átlagos gyermek tudjon jól segíteni.
- Differenciált tanulásirányítás, ezt biztosítva többsávós óratervezés szükséges.
- Differenciált házi feladatok adása minden pedagógus részéről, gyakori pozitív jellegű, előremutató értékelés, megerősítés.
- Differenciált értékelés.
- Rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozások: ingergazdag környezet megteremtése, motiválás.
- Rugalmas időbeosztás a felzárkóztatás igényéhez igazodva.
- A tananyag életszerű tartalommal való megtöltése. Gyakorlatorientált ismeretek, életviteli technikák megismertetése.

A szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján:

- a törvény által biztosított heti óraszámában,
- egyéni fejlesztési terv alapján,
- egyéni vagy kicscsoportos szervezeti formában,
- a sajátos nevelési igény típusa szerint logopédus, gyógypedagógus, pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyógytestnevelő szakember bevonása a fejlesztő tevékenységbe.

Iskolán kívüli keretek:

- Amennyiben szükséges, a tanulási kudarcnak kitett tanuló speciális szakemberekhez történő irányítása (Nevelési Tanácsadó).
- Egészségügyi rehabilitáció: gyermekneurológiai-, fül-orr-gégészeti-, szemészeti-, érzékszervi gyógyítás, gyógytestnevelés, gyógyúszás.
- Folyamatos kapcsolattartás a gyermekorvossal, szülővel.

Egyéb keretek:

- kollégák hozzáállása, pedagógus - továbbképzés,
- szakemberek felkérése,
- kapcsolat a pedagógiai szakszolgálattal,
- tanulótársak, családok, a többi szülő pozitív és támogató hozzáállása,
- tankönyvek, segédanyagok körültekintő megválasztása,
- szükséges eszközökkel, felszerelésekkel, játékokkal felszerelt fejlesztő terem.

1.7.5 Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A cél

- segíteni a tanulók beilleszkedését, (viselkedési, magatartási formák elsajátítása, ami lehetővé teszi a hasonulást máshoz, játékszabályok betartása)
- ismeretelsajátítását, (a gyermek-gondozási és tevékenység specifikus képességeinek szociális, tanulási, önszabályozási képességeinek fejlesztése)
- egyéni ütemű fejlődését (mindenkor a tanulóból kell kiindulni, hozzá mérni a célt, a tempót.)

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják

- Felzárkóztató ill. tehetség gondozó programok szervezése.
- Könyvtárhasználat.
- Önismereti csoportok létrehozása, működtetése (szabadidő hasznos eltöltésének megtanítása, sport, olvasás megszerettetése, mozi, múzeumlátogatás).

- Mentálhigiénés programok lásd egészségnevelési program (életmód program bevezetése, családi életre felkészítés).
- Pályaorientációs tevékenység.
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről, szülői értekezleten, fogadóórán, családlátogatásokon (családok folyamatos segítése a gyermeknevelésbe).
- Motiválás arra, hogy a gyerek napközis vagy tanulószobai ellátásba részesüljön.
- Kapcsolat felvétel a szolgáltató intézményekkel a meglévő kapcsolatok erősítése.
- Pályázatok figyelése.
- Esélyegyenlőség megteremtése.
- Iskolai szünetekre a városi szervezésű programok ajánlása.
- Állandó és folyamatos odafigyelés a tanulóra.
- Pályaorientációs tevékenység.
- Szakemberekkel további kapcsolatok kiépítése, a meglévő kapcsolatok erősítése.
- Ösztöndíjak megpályázása.
- Tankönyvek kölcsönzési lehetőségének biztosítása.

Alkalmazott módszerek

- rendszeres kapcsolat a szülői házzal-hatékony gyermekismeret,
- differenciált tanulásszervezés tanítás, fejlesztésre szoruló gyermek segítése,
- megértő, elfogadó pedagógus magatartás, személyes példaadás,
- befogadó környezet, több együttes élményfejlesztő hatásának kialakítása,
- tájékoztatás az ifjúság-veszélyeztető tényezőkről és annak káros következményeiről,
- egészséges életmód iránti igény kialakítása,
- tanácsadás szervezése a szülők és tanulók számára,
- életszervezési tanácsadás életvitel.

1.8 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel

1.8.1 Tanulói részvétel, diákönkormányzat

Az intézmény diákönkormányzata az intézményben mindenkor nyilvántartott tanulók jogainak, kötelességeinek gyakorlására, érdekképviseletére létrejött diákszervezet.

A diákönkormányzat szervezete, működése

- Saját maga által kidolgozott működési szabályzat.
- Az iskola működési szabályzata alapján működik.
- Osztályközösségek tagjai: minden 5-8. osztályos tanuló, aki elfogadja a DÖK SZMSZ-ét.
- A 4. osztályosok a DÖK munkájában megfigyelőként vesznek részt.

Diáktanács

- Tagjai: az osztálytitkárok és helyetteseik.
- Vezetője: az iskola tanulói által demokratikusan választott elnök és helyettese.

Diákközgyűlés

- A diákönkormányzat legfelsőbb fóruma.
- A diákönkormányzatot, segítő pedagógust a diákok javaslata alapján a nevelőtestület bízza meg.
- A diákönkormányzat munkájának rendezvényeinek segítése minden pedagógus fontos feladata.

A diákönkormányzat feladatköre

- Az osztályközösségek, az oktatási törvényben a „tanulók közösségeire „vonatkozó döntési, véleményezési és javaslattevő jogokat a diáktanácsra, mint szervezeti egységre ruházzák át.
- A diákönkormányzat feladatait a diáktanács látja el.
- A diákönkormányzat feladata a problémák megfogalmazása.
- A diákönkormányzat érdekeit a nevelőtestületben a diákönkormányzatot segítő pedagógus képviseli.

A diákönkormányzatnak döntési joga

- Saját működése, munkája megszervezéséről
- Saját szervezeti és működési szabályzatának megalkotásáról
- Tisztségviselőinek megválasztásáról
- Működéséhez biztosított pénzüsszeg felhasználásáról
- Meglévő hatáskörei gyakorlásáról
- Egy tanítás nélküli munkanap programjáról
- Saját tájékoztatási rendszeréről
- A maga alapította díjak, kitüntetések adományozásáról, pályázati elbírálásáról

A diákönkormányzatnak véleményezési joga

- A diákok iskolai életét érintő minden kérdésben
- Az iskolai szervezeti és működési szabályzat elfogadásakor és módosításakor
- Az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásában
- A házirend elfogadásakor ill. módosításakor

A diákönkormányzat javaslattevő joga

- Az iskola szabadidős programja, szakkörök

A diákönkormányzat kötelessége

- a diákok jogi és erkölcsi védelme
- az osztályközösségek, osztályfőnökök korrekt tájékoztatása
- évenként egyszer jelentéssel tartozik az iskola vezetőségének
- évenként munkaterv készítése
- munkarendből adódó feladatok végrehajtása

A diákok véleménynyilvánítási lehetőségei

- Az osztályfőnöki órák, a diáktanács ülései, diákközgyűlés. Az észrevételeket a pedagógusok, osztályfőnökök közvetítik a DÖK segítő tanárának, aki a problémákat az iskola vezetőségi ülésein közli. A vezetőség megoldási javaslatáról munkaértekezlet során a nevelőtestület dönt. A döntésekről az érdekelteket rövid időn belül értesíteni kell.
- A diáktanács elnöke a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdésekben közvetlenül az igazgatóhoz fordulhat.

1.9 Kapcsolattartás a szülőkkel, a tanulókkal és a partnerekkel

Az eredményes nevelő–oktató munka fontos feltétele a szülőkkel való kapcsolattartás. Partnerként kezelésük, az iskolaéletéről, gyermekükről történő széleskörű tájékoztatásuk együttműködési készségük záloga. Fontos, hogy elvárásaikat, javaslataikat, kéréseiket és véleményüket közölni tudják az iskolával. Érezniük kell, hogy érdekeink közösek. A jó együttműködés feltétele, hogy a szülő bizalommal fordulhasson az iskolához. Az iskola pedagógiai programját a szülők és érdeklődők az iskola tanári szobájában és az igazgatói irodában bármikor megtekinthetik, elolvashatják. A szülő és az iskola kapcsolattartásában döntő fontosságú szerepe van az osztályfőnöknek. Az együttműködés olyan folyamat, melynek során a közös cél elérése csak feladatmegosztással érhető el.

Feladat:

- tájékoztassuk a szülőket: nevelési céljainkról, alkalmazott eljárásokról, módszerekről, mindennapjainkról,
- tegyük kapcsolatainkat tartalmassá, erősítsük fokozatosan, javítsuk folyamatosan azokat,
- kérjük ki a szülők és tanulók véleményét az őket is érintő iskolai döntésekben,
- biztosítsunk alkalmat arra, hogy a szülők gyermekeikkel együtt tevékeny résztvevői legyenek intézményünk életének,
- mérjük fel partnereink igényeit, hogy elvárásaiknak eredményesen meg tudjunk felelni.

1.9.1 A kapcsolattartás formái, szervezeti keretei

- **Az osztályok szülői munkaközössége:** Iskolánkban évente két alkalommal központilag szervezett szülői értekezletet tartunk. A tanév első szülői értekezletén, megalakulnak az osztályok SZMK-i,

amelyek az ott tanuló gyermekek családjának érdekeit képviselik egyéni vagy egész közösséget érintő ügyekben. Ha évközben komoly nevelési problémák merülnek fel az osztályban, bármelyik SZMK tag kezdeményezheti a rendkívüli szülői értekezlet összehívását. A kapcsolattartás az osztályfőnökön keresztül valósul meg. Erre az osztályfőnököt vagy az osztályban tanító szaktanárt meg kell hívni.

- **Az iskolai SZMK:** Tagjai az osztályok SZMK vezetői. A választmány tagjai maguk közül elnököt választanak. A szülői testület munkáját DÖK segítő tanár is segíti. Az iskolai SZMK összehívását évi rendes értekezleteiken túl indokolt, vagy az iskola egészét érintő, döntést igénylő esetekben az iskola igazgatója, vagy bármely SZMK tag kezdeményezheti. Az elnök a tanulók, vagy a szülők nagyobb közösségét érintő kérdésekben közvetlenül az igazgatóhoz fordulhat.

A kapcsolattartás személyes formái fontosak, mert közös élmények hordozói, közvetlen segítségnyújtásra, egymás megismerésére, véleménycserére adnak lehetőséget. A legtöbb probléma ilyen formában orvosolható. A fogadóórákat az órarendbe beépítettük az aktuális problémák megbeszélésére. A családlátogatások, az alkalmi, egyéni beszélgetések kombinációja ezért kimondottan fontos számunkra. A pedagógus nem zárkózik el előle. Az osztály és iskolai rendezvények, a nyílt napok során pedig a szülő az iskolai munka részesévé válik, ami egyébként legfőbb célunk is.

Pedagógusok rendszeres feladatai e közös munka érdekében

- Kezeljék partnerként, nevelőtársként a családot, a szülőt, alakítsanak ki vele jó kapcsolatot (fogadóóra, nyíltnap, családlátogatás).
- Ismerjék tanulók családi hátterét, azok szerkezetét, életmódját, értékrendjét benne a gyermek helyzetét, szerepét (családlátogatás alkalmankénti beszélgetések).
- Osszák meg a szülővel a gyermekéhez kapcsolódó megfigyeléseiket, tapasztalataikat. Vita esetén szakmailag indokolják véleményüket, intézkedéseiket.
- Tartsanak rendszeres kapcsolatot a problematikus gyermekek szüleivel, lehetőségeikhez mérten próbálják kedvező irányba terelni az általuk hibásnak vélt nevelési gyakorlatot.
- Adjanak szakmailag indokolt tanácsot a gyermekkel kapcsolatos nevelési, magatartási és tanulmányi problémák megelőzésére.
- Tájékoztassák a szülőt rendszeresen, ha szükséges azonnal, a gyermek előmeneteléről, magatartásáról, szorgalmáról.
- Törekedjenek bevonni a szülőt közvetlen iskolai, nevelési feladatok megoldásába is.

Szülők rendszeres feladatai e közös munka érdekében

- Ismerjék a közoktatási törvényben meghatározott kötelességeiket, és azt gyakorolják is.
- Érdeklődjenek gyermekeik iskolai munkájáról.
- Közvetítsenek olyan adatokat, amelyek gyermekük tanárai számára fontosak lehetnek.
- Gyermekek érdekében próbáljanak meg elfogulatlanul ítélni.
- Működjenek együtt az iskolával, a pedagógussal.

Megvalósulás feltételei mindkét oldalról az érdeklődés, megvalósulásának színterei a fogadóórák, családlátogatások, alkalmankénti beszélgetések.

Az iskola és a családi kapcsolatának folyamata

Tevékenység	Módszer	Kik végzik	Mikor	Felelős
A belépő évfolyam szülőinek tájékoztatása	Összevont szülői értekezlet. Írásbeli tájékoztató az iskoláról.	igazgató, alsós tanítók	január	igazgató alsós mk. vezető
Az éves munka tervezése	SZMK értekezlet. Munkaterv véleményezése.	SZMK tagok, igazgató	szeptember vége	igazgató, oszt. főnök
A tanév és rendjének, feladatainak ismertetése	- Osztályonkénti szülői ért. - Házi rend ismertetése. - Az osztályban tanító nevelők bemutatása, tantervi köv. ism.	osztályfőnök, szaktanárok, napk. nevelő	szeptember közepe, február közepe	oszt. főnök, szaktanárok, napközis
A félév értékelése	Félévi értekezlet. Osztályonkénti szülői értekezlet.	igazgató, o.f., szaktanár, napk. nev.	február eleje	igazgató, munka- közösségvez.

Tanév értékelése	Mk. vezetői beszámoló, igazgatói összegzés.	mk. vezető, igazgató	május	igazgató, mk. vez.
Tájékoztató a diákok eredményeiről	Fogadóórák. Osztályzatok az ellenőrzőben	szaktanárok, o.f. havonta	minden hó végén	igazgató, igh., oszt.f., mk.vez.
Közös programok, ünnepségek	A hagyományoknak megfelelően.	DÖK segítő nevelő, oszt.f.	aktuálisan	DÖK segítő nevelő, oszt.f.

Szülővel, közösséggel való együttműködés formái

Szervezeti formák:

- osztály szülői munkaközösség,
- szülői értekezlet, családlátogatás, fogadóóra tartása, értékelő megbeszélések,
- a szülők folyamatos tájékoztatása gyermekük tanulmányi eredményéről és az iskolai élet eseményeiről,
- nyílt tanítási napok,
- kulturális rendezvények,
- sportrendezvények.

Együttműködés a tanulói közösséggel

Szervezeti formái:

- diákönkormányzat,
- osztályközösségek,
- napközis közösségek.

A megvalósulás színterei:

- igazgatói tájékoztatás: diákgyűlésen
- DÖK segítő pedagógus tájékoztatója: diákgyűlésen, faliújságon, iskolarádióban, weboldalon
- osztályfőnökök tájékoztatója: osztályfőnöki órákon folyamatosan

A kapcsolattartás kialakult formái:

- E-Napló
- Tájékoztató füzet
- Napközis üzenő füzet

A felsoroltak a szülő pedagógus kapcsolattartásának írásos formái. Az e-Naplóba, a tájékoztató füzetbe történő bejegyzésekkel a pedagógus tájékoztatja a szülőt a tanuló előmeneteléről, magatartásával, szorgalmával kapcsolatos észrevételeiről. A szülő kísérelje figyelemmel a bejegyzéseket, aláírásával jelezzen vissza a pedagógusnak.

A napközis nevelő az e-Naplóban, az üzenő füzetrel tartja a kapcsolatot a szülői házzal, jelzi észrevételeit a tanulmányi munkával és szabadidős elfoglaltságokkal kapcsolatban.

A szülők hiteles tájékoztatásához hozzátartozik, hogy az osztályzatok az értékeléssel egy időben, az e-Naplóban és a tájékoztatóban is megjelenjenek. Szükség esetén az írásos értesítési formák mellett más módon is gondoskodhat (telefon, e-mail, hivatalos levél, családlátogatás) a pedagógus a szülő mielőbbi értesítéséről.

1.10 Az iskolába való belépés és az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

Az iskolába való belépés feltételei:

- Beiskolázásra a törvényi előírások alapján kerül sor, különös tekintettel arra, hogy:
  - a) mivel vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként működünk, ennek megfelelően a gyermekek vagy a tanulók felvételének előfeltételeként kikötjük a református vallás, világnézet elfogadását, és ezt felvételi eljárás keretében vizsgáljuk,
  - b) nem kell alkalmaznunk a gyermekek, tanulók felvételével kapcsolatos rendelkezések közül a kötelező felvételre vonatkozó rendelkezéseket, valamint az osztály-, csoportlétszámokat meghatározó rendelkezéseket a maximális létszámra vonatkozó rendelkezések kivételével.
- A szabad iskolaválasztás jogának érvényesítésével iskolánk más településről érkező tanulókat is fogad minden évfolyamon.

A belépés alapvető feltétele magasabb évfolyamon, hogy nem fegyelmi eljárás (kizárás) következtében hagyta el előző iskoláját.

1.10.1 A tanulói jogviszony létesítésének folyamata

Az iskola osztályaiba a feltételeknek való megfelelést feltáró egyéni ismerkedő elbeszélgetés alapján nyerhetnek felvételt.

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő	Ellenőrzés
Az óvodás gyerekek beíratása.	személyesen	isk. titkár	a kiírás szerint	igazgató
A beiratkozást követően csak távozási bizonyítvánnyal lehet iskolát változtatni. A szülő személyes jelenléte, bejelentése alapján az isk. titkár állítja ki a távozási bizonyítványt. Az oszt. főnök csak akkor írhatja ki a távozó gyereket a naplóból, ha a fogadó iskola a visszaigazolást megküldte. A naplóban szerepeljen az iskola neve, címe, és a távozás pontos dátuma. Távozási bizonyítvánnyal érkező gyerekek is bekerülnek létszámba.	írásban, számítógépen	isk. titkár	folyamatos	igazgató
A beiratkozott gyerekek osztályba sorolása. Lehetőleg azonos képességű és érdeklődésű gyerekek kerüljenek egy osztályba. Lehetőségek szerint a szülői kéréseket figyelembe vesszük.	írásban	ig.h., isk. titkár	júniusig	igazgató
Ezt követi a gyerekek adatainak számítógépes nyilvántartásba vétele.	számítógép	isk. titkár	aug. 31-ig	igazgató
A számítógépes tanuló-nyilvántartás karbantartása (új osztályba sorolás, változások javítása).	számítógép	isk. titkár	aug. 31-ig	igazgató
A leendő első osztályos tanulók tanuló-nyilvántartó könyvbe való bevezetése október 1-jei állapotnak megfelelően. (A teljes első évfolyam szoros ábécében). Ugyanekkor kerül kitöltésre az osztályfőnök által az anyakönyv is.	írásban	isk. titkár, oszt. főnök	október 1.	igazgató
A tanuló-nyilvántartó oldalszámozása, hitelesítése, összefűzése.	írásban	isk. titkár	október 1.	igazgató
A karbantartást minden évfolyam tanuló-nyilvántartó könyvében el kell végezni.	írásban	isk. titkár	folyamatos	igazgató
Az intézményből távozó tanulónak távozási bizonyítványt kell kiállítani, amit a fogadó iskola visszaigazol, és a tanuló-nyilvántartó mellékletként kell tárolni.	írásban	isk. titkár	folyamatos	igazgató
A változást a megjegyzés rovatban záradékolni kell, és a tanulót a nyilvántartóból ki kell húzni.	írásban	isk. titkár	folyamatos	igazgató
A volt 8. évfolyam tanuló-nyilvántartó könyvének lezárása, aláírása, irattárba helyezése.	írásban	isk. titkár	a tanév befejezése, a pótvizsgák után	igazgató

1.10.1.1 A tanulók továbbhaladása

A belépést követően a felzárkózáshoz, az esetleges hiányok pótlására a tanuló haladékat kap. A felzárkóztatás a tanítók, a nyelvtanár, a napközis nevelő segítségével, irányításával történik. A tanuló köteles részt venni a felzárkóztató foglalkozásokon, melynek eredményeiről, a fejlődés üteméről, illetve a felmerülő problémákról a szülőt rendszeresen értesíti az osztálytanító. A türelmi időszakban a teljesítményt csak szóvegesen értékeljük, de félévkor, ill. év végén már érdemjeggyel *(kivéve az első évfolyamon és második évfolyamon félévkor)*.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele a tantervi követelmények legalább elégséges szintű teljesítése. *A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamisméltésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.* A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló. A szülő kérésére az iskola magasabb évfolyama is megismételhető legfeljebb egy alkalommal.

A követelményeket a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve szóveges értékelés alapján bírálják el. *Az 1. évfolyamon automatikus a továbbhaladás, a 2-8. évfolyamon elégséges év végi osztályzatot kell megszerezni a továbbhaladáshoz.* Ha a tanuló a tantervi követelményeket a tanév végére nem teljesítette, első évfolyamra felvett tanulót a megfelelő törvényi előírásoknak figyelembevételével az igazgató mentesítheti az értékelés és minősítés alól és ekkor a többi tanulóval azonos osztályban, de előkészítő évfolyamként fejezi be az évet. A felsőbb évfolyamon a tanuló javítóvizsgát tehet, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott. Ha a tanuló háromnál több tantárgyból nem teljesítette a tantervi követelményeket, akkor évet ismétel, kivéve, ha a tantestület az osztályozó értekezleten úgy dönt, hogy a tanuló javítóvizsgát tehet.

A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól.

Az egyéni munkarendben tanulók a köznevelési törvény alapján az SZMSZ-ben rögzített módon osztályozóvizsgát tesznek. A nevelőtestületnek joga ezt a vizsgát más esetekben is előírni (pl.: hosszan tartó hiányzás).

1.10.1.2 Tanulmányi követelmények nem teljesítése

Ha a tanuló a tanév végén - a tantárgyak számától függetlenül - elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet. Javítóvizsga letételével folytathatók a tanulmányok akkor is, ha a tanuló az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról igazolatlanul távol maradt, vagy azt nem fejezte be, illetve az előírt időpontig nem tette le.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a közoktatási feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal (a továbbiakban: kormányhivatal) szervezi. A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával - a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző harmincadik napig, meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a vizsgáztatásra kijelölt intézménynek, amelyik az első félév, illetve a szorgalmi idő utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával - a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a vizsgáztatásra kijelölt intézménynek.

Továbbá, ha az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztása miatt a tanítási év végén nem volt osztályozható, és a nevelőtestület az osztályozó vizsga letételét, illetőleg az előírt gyakorlati követelmények teljesítését az igazolatlan mulasztások száma miatt nem engedélyezte, vagy a vizsga folytatásától eltiltották, ill. a vizsgán igazolatlanul nem jelent meg, vagy engedély nélkül távozott.

Ha a tanuló tanulmányi kötelezettségének a szülő döntése alapján egyéni munkarendben tanulóként tesz eleget, felkészítéséről a szülő gondoskodik, illetőleg a tanuló egyénileg készül fel. Az az iskola pedig, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll - kivéve, ha a tanuló független vizsgabizottság előtt ad számot tudásáról - állapítja meg a tanuló érdemjegyeit és osztályzatait, továbbá dönt - minden esetben - a tanuló

magasabb évfolyamra lépésével kapcsolatos kérdésekben. Az iskola igazgatója köteles tájékoztatni a tanulót, illetve a szülőt a magántanulói jogairól és kötelességeiről. A magántanuló kérelemre felvehető a napközibe és a tanulószobai foglalkozásra.

Ha a sajátos nevelési igényű tanuló az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézséggel küzdő tanuló a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján tanulmányait egyéni munkarendben tanulóként folytatja, iskolai neveléséről és oktatásáról - felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, illetve az ehhez szükséges pedagógusokról - a szakértői véleményben foglaltak szerint - az az iskola gondoskodik, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

Ha a tanulót egyéni adottsága vagy sajátos helyzete alapján mentesítették a testnevelés, a művészetek, a technika tantárgyak és egyéb gyakorlati jellegű tantárgyak, foglalkozások tanulása alól, tudásáról nem kell számot adnia. A mentesítés iránti kérelemben meg kell jelölni a kérelem indokát. Ha a mentesítést a sajátos nevelési igényű tanuló testi, érzékszervi, értelmi, beszédfigyafogatókosságra, autizmusára, halmozottan fogyatékosára, vagy a pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban való tartós és súlyos akadályozottságára tekintettel kérik, az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság, ha pedig tanulási nehézségre tekintettel kérik, a nevelési tanácsadó szakértői véleményét be kell csatolni.

Ha a tanulónak egyéni továbbhaladást engedélyeztek, a pedagógus - jogszabályban meghatározott munkamegosztás szerint - a nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján egyéni fejlesztési tervet készít. Az egyéni fejlesztési tervben kell meghatározni, hogy a tanulónak az egyes évfolyamok végére milyen követelményeket kell teljesítenie, továbbá, hogy melyik évfolyam végére kell utolérnie a többi tanulót.

1.10.1.3 A tanulói jogviszony megszűnése

A tanulók nevelését, oktatását – nyolcosztályos rendszerben – az iskola a tankötelezettségi kor határáig vállalja. Ez annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló betölti a tizenhatodik életévét. Ettől különösen indokolt esetben az osztályfőnök javaslata alapján, a szülő kérésére az igazgató eltérhet. A döntést a szülővel egyeztetni, és írásban közölni kell.

Megszűnik a tanulói jogviszonya - a tanköteles kivételével - annak, aki igazolatlanul harminc tanítási óránál többet mulaszt, feltéve, hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt legalább kettő alkalommal, írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire. A tanulói jogviszony megszűnéséről az iskola írásban értesíti a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt, továbbá minden esetben a tanuló állandó lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes regionális egészségbiztosítási pénztárat.

1.10.1.4 Iskolán belüli átjárhatóság

Az általános műveltséget megalapozó szakaszban az iskolai nevelés –oktatás tartalmi egységét, az iskolák közötti átjárhatóságot a NAT biztosítja, engedélyezéséről az igazgató dönt.

A tanulónak türelmi idő áll rendelkezésére, hogy a tantárgyi követelményekben meglévő különbségeket kompenzálja. A türelmi idő alatt a tanuló a követelmények különbözőségeiből eredő alacsony szintű teljesítményéért elégtelen osztályzatot nem kaphat. A türelmi idő alatt a tanuló előmenetelének osztályzattal történő értékelésétől átmenetileg a szaktanár eltekinthet, de a félévi értesítőben ill. az év végi bizonyítványban a teljesítményt érdemjeggyel kell értékelni. Az átjárhatóságot tanórán kívüli képzési lehetőségekkel is segítjük.

1.10.1.5 Bizonyítvány

Az iskolai bizonyítvány az általános iskola egyes évfolyamainak elvégzését tanúsító okirat.

1.11 Az iskolai élet munkarendje, hagyományok

1.11.1 Általános munkarend

Az iskola nyitvatartása: tanulók részére reggel 7³⁰ órától este 16¹⁵ óráig tart
(A korábban érkező ill. tovább maradó tanulókért felelősséget az iskola nem vállal.)

Pedagógiai ügyeletet: 7³⁰ órától 12⁴⁵ óráig tartunk

A délelőtti tanítás 8 órakor kezdődik. Az óráközi szünetek 10 percesek, kivéve a 1. és 2. szüneteket, amelyek 15 percesek (tízóraizás). Ebédidő: 11³⁰ órától 14 óráig tart.

Az iskola hetes órarend szerint dolgozik.

A napközis foglalkozások az utolsó délelőtti órától függően 11⁴⁰ órától 16 óráig tartanak.

A délutáni foglalkozások (szakkörök, sportfoglalkozások, stb.) rendjét az iskola éves munkaterve rögzíti. Azok a foglalkozások, amelyek, az ún. szabadsávós időt igénylik, a tanulók órarend szerinti elfoglaltságához igazodnak.

1.11.1.1 Tanítás nélküli munkanapok rendje

A miniszteri rendelet szerint felhasználható évi tanítás nélküli munkanapok rendjéről a nevelőtestület (egyről a DÖK) határoz, és azt az éves munkaterv rögzíti. A tanítás nélküli munkanapokon (tanítási szünetekben) tanfolyamok, napközis foglalkozások és egyéb programok szervezhetők. Ezek rendjét az éves munkaterv rögzíti. Az iskola működés és tanév rendjére vonatkozó további előírásokat az SZMSZ tartalmazza.

1.11.2 Az iskola által nyújtott szolgáltatások

Térítésmentes szolgáltatások:

napközi, könyvtár

Szülői hozzájárulást igénylő szolgáltatás:

DSK-ban való részvétel, sportkör, szakkör

1.11.3 Napközi otthon, tanulószoba

A tanítási időn kívül folyó nevelőmunka jelentős színtere a napközi otthon.

Tevékenység rendszerével hozzájárul az iskolaalkotó, komplex személyiségformálását segítő munkájához.

Célja olyan gyerekek nevelése, akik képesek lesznek

- önálló tanulásra,
- az írásbeli házi feladat iskolában történő hiánytalan elkészítésére,
- a szóbeli feladatok átisméltésére, oly módon, hogy a megszilárdításra szánt otthoni idő minimálisra csökkenjen,
- elsajátítani az egészséges életmódhoz szükséges ismereteket,
- tudatosan szervezni és hasznosan eltölteni szabadidejüket.

Nevelési területei és azok kiemelt feladatai:

- Csoport szervezése
- A gyermekek biztonságos egészséges elhelyezése
- Emberarcú oldott felszabadult légkör biztosítása
- A tanulmányi munka megszervezése
- Állandó kapcsolattartás az osztályfőnökkel, szaktanárokkal, szülőkkel
- A délutáni foglalkozásokra, illetve iskolabuszos bejáró gyerekek mozgásának koordinálásának biztosítása

Egészséges életmód:

- Igényszerinti étkezés biztosítása
- Higiénés körülmények megteremtése
- Mindennapos testnevelés elérése
- Kapcsolódás az iskolai környezetvédelmi programhoz
- Kommunikációs kultúra fejlesztése

Önálló tanulás:

- Az önálló tanuláshoz szükséges készségek képességek fejlesztése
- A legeredményesebb tanulási módszerek megismertetése, elsajátíttatása
- Folyamatos ellenőrzés, értékelés felzárkóztatás

Szabadidő:

- A szabadidő kulturált eltöltésére való törekvés
- Esztétikai érzék fejlesztése
- A sokoldalú érdeklődés kiegészítésének lehetőség szerinti elérése

2. Az iskola helyi tanterve

Iskolánk egyes évfolyamain a tanított tantárgyakat, a kötelező és választható tanórai foglalkozásokat és azok óraszámait az iskolában a 2020-as NAT-hoz kiadott Kerettanterv határozza meg, a tantárgyanként előírt tananyagot és követelményeket a pedagógiai program melléklete tartalmazza.

A Hit- és erkölcsstan tantárgy esetében a Református Pedagógiai Intézet által kiadott tantervet alkalmazzuk változtatás nélkül.

2.1 A kerettanterv

Helyi tanterv készítésekor a NAT 2020 Alapóraszámok tanulási területenként kétéves bontásban (II.2.1.1. táblázat) és A tanulók heti kötelező alapóraszámja és maximális óraszámja évfolyamonként (II.2.1.2. táblázat) az irányadó.

Tanulási területek (tantárgyak)	1–2.	3–4.	5–6.	7–8.
Magyar nyelv és irodalom (irodalom, magyar nyelv)	14	10	8	6
Matematika - (matematika)	8	8	8	6
Történelem és állampolgári ismeretek - (történelem, állampolgári ismeretek, hon- és népismeret)			5	5
Etika / hit- és erkölcsstan	2	2	2	2
Természettudomány és földrajz - (környezetismeret, természettudomány, integrált természettudomány, biológia, kémia, fizika, földrajz)	0	2	4	12
Idegen nyelv - (első és második idegen nyelv)	0	2	6	6
Művészetek - (énekek-zene, dráma és színház, vizuális kultúra, mozgóképkultúra és médiaismeret)	8	7	5	5
Technológia - (technika és tervezés, digitális kultúra)	2	4	4	3
Testnevelés és egészségfejlesztés - (testnevelés)	10	10	10	10
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	0	0	2	2
Kötelező alapóraszám	44	45	54	57
Szabadon tervezhető órakeret	4	4	2	3
Maximális órakeret	48	49	56	60

A hon- és népismeret tantárgy a felső tagozat bármelyik évfolyamán választható. A hon- és népismeret tantárgy oktatásához a történelem és állampolgári ismeretek műveltségi terület alapóraszámában az 5–6. évfolyamra meghatározott érték egy tanórát tartalmaz, amely átcsoportosítható a 7–8. évfolyamra vonatkozó alapóraszámába.

A dráma és színház a felső tagozat valamely évfolyamán kötelezően választandó. A dráma és színház tantárgy oktatásához a 7–8. évfolyamra meghatározott érték egy tanórát tartalmaz, amely átcsoportosítható az 5–6. évfolyamra vonatkozó alapóraszámába.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
alapóraszám	22	22	22	23	27*	26*	28*	28*
maximális óraszám**	24	24	24	25	28	28	30	30

* Az 5–8. évfolyam alapóraszámjai a hon- és népismeret, valamint a dráma és színház tantárgyak 1-1 tanórájával növekednek az intézményi döntés alapján meghatározott évfolyamokon. Az 5–8. évfolyamok esetében a hon- és népismeret, illetve a dráma és színház tárgyak közül egy évfolyamra egyszerre csak az egyik tervezhető.

** A tanulóknak ettől magasabb óraszámú csak [...] ha az iskola emelt szintű oktatást szervez.

2.1.1.1 Kerettantervi (eredeti) órakeret

Tantárgyak	1.o.	2.o.	3.o.	4.o.	5.o.	6.o.	7.o.	8.o.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret					1			
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret			1	1				
természetismerettudomány					2	2		
kémia							1	2
fizika							1	2
biológia							2	1
földrajz							2	1
Idegen nyelv				2	3	3	3	3
Művészetek								
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház							1	
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

A tanuló napi és heti terhelésével összefüggésben meghatározottak alkalmazásakor figyelmen kívül kell hagyni az egyházi köznevelési intézményben szervezett hitéleti oktatásra vonatkozó tantárgy óraszámait.

Ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege az egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kétfelét tanítási órával emelkedhet.

2.2 A tantárgyi óraszámok

2.2.1 A kiemelt területek

1. Az önálló tanulás, a jegyzetelés tanítása
2. Az információszerezés és -feldolgozás képességének fejlesztése
3. A kommunikációs képességek fejlesztése
4. A szociális kompetenciák fejlesztése
5. A térbeli, időbeli, mennyiségbeli viszonyokban való pontosabb tájékozódás
6. Változatos módszertani kultúra alkalmazása

2.2.2 Speciális osztályok

Intézményünk speciális képzésre kínál lehetőséget a következő tantárgyakból:

- emelt szintű matematika
- emelt szintű magyar nyelv és irodalom (humán osztály)

A speciális osztályokban a Kerettantervi alapóraszámnál magasabb óraszámokban folyik az oktatás a szabadon tervezhető órakeret és az emelt szintű tantárgyak órakerete felhasználásával – lásd a különböző óraterveknél.

2.2.3 Évfolyamonkénti szabadon tervezhető órakeret

A hon- és népismeret tantárgy tanítása heti 1 órában a 6. évfolyamon valósul meg.

A dráma és színház tantárgy szervezése a 7. évfolyamon projektnapok keretében valósul meg.

A különböző osztálytípusokban a szabadon tervezhető órakeretet a kiemelt tantárgyak esetében a Kerettantervi alapóraszámnál magasabb óraszámokban folyó az oktatásra fordítjuk – lásd a különböző óraterveknél.

2.2.4 A természettudományos tantárgyak bontása

A természettudomány tantárgyak a 7–8. évfolyamon diszciplináris bontásban valósulnak meg.

2.2.5 Tantárgyi integráció

Az 5-7. évfolyamon az Digitális kultúra (Informatika) tantárgyba integráljuk a Technika és tervezés tantárgyat oly módon, hogy a minimális óraszámok és be nem olvasható tartalmaik változtatás nélkül megmaradnak.

2.2.5.1 Normál osztály órakerete

Tantárgyak	1.o.	2.o.	3.o.	4.o.	5.o.	6.o.	7.o.	8.o.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7	5	5	4	4
Matematika	5	5	4	4	4	4	4	4
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						1		
Etika/hit- és erkölcsstan	2	2	2	2	2	2	2	2
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret			1	1				
természetismerettudomány					2	2		
kémia							1	2
fizika							1	2
biológia							2	1
földrajz							2	1
Idegen nyelv				2	3	3	3	3
Művészetek								
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház							P	
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1				
digitális kultúra			1	1	2	2	2	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Összóraszám	25	25	25	26	29	29	31	31

2.2.5.2 Emelt szintű matematika osztály órakerete

Tantárgyak	1.o.	2.o.	3.o.	4.o.	5.o.	6.o.	7.o.	8.o.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	6	6	5	5	4	5
Matematika	5	5	5	5	5	5	5	5
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						1		
Etika/hit- és erkölcsstan	2	2	2	2	2	2	2	2
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret			1	1				
természetismerettudomány					2	2		
kémia							1	2
fizika							1	2
biológia							2	1
földrajz							2	1
Idegen nyelv				2	3	3	3	3
Művészetek								
éneke-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház							P	
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1				
digitális kultúra			1	1	2	2	2	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Összóraszám (emelt szintű matematika)	25	25	25	26	30	30	32	33

2.2.5.3 Emelt szintű magyar nyelv és irodalom (humán) osztály órakerete

Tantárgyak	1.o.	2.o.	3.o.	4.o.	5.o.	6.o.	7.o.	8.o.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	6	6	5	5	5	5
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						1		
Etika/hit- és erkölcsstan	2	2	2	2	2	2	2	2
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret			1	1				
természetismerettudomány					2	2		
kémia							1	2
fizika							1	2
biológia							2	1
földrajz							2	1
Idegen nyelv	1	1	1	3	4	4	4	4
Művészetek								
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház							P	
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1				
digitális kultúra			1	1	2	2	2	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Összóraszám (emelt szintű magyar)	25	25	25	26	30	30	33	33

2.3 Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztása csak a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével lehetséges. Munkaközösségeink figyelembe veszik a tanár módszertani szabadságát és a tanulók jogát a tárgyilagos és többoldalú ismeretszerzéshez.

Alapelvnek tekintjük, hogy a tankönyv tartalma a lehető legnagyobb mértékben egyezzen meg a tanterv tartalmával. Csak olyan tankönyvet, tanulmányi segédletet, taneszközt alkalmazunk, amely biztosítja az ismeretek objektív, tárgyilagos átadását és nem akadályozza a többoldalú ismeretszerzést.

A tankönyv, tanulmányi segédlet, a tanuló számára kötelező taneszközök kiválasztásánál – ha a választás nem veszélyezteti a követelmények teljesítését – a tanuló számára olcsóbb megoldást alkalmazunk. Nyelvoktatás esetében előnyben részesítjük azokat a tankönyvrendszereket, ahol rendelkezésre áll (beszerezhető) az egységes nyelvkönyv, munkafüzet, hang, és képanyagrendszer. A szemléltetést, illetve tanulói tevékenységet igénylő tananyag feldolgozásához szükséges taneszközöknek jegyzékét iskolánk a munkaközösségek bevonásával tanévenként felülvizsgálja, szükség szerint módosítja.

2.4 A NAT-ban meghatározottak helyi megvalósítása

Az iskolában folyó tevékenység célja alapvetően a *nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése, az egyetemes kultúra közvetítése, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése*. Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Célja továbbá, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket. Hozzájárul ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgárává válják;
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítéloképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

Az iskola tantestülete fontos szerepet szán az egyetemes magyar nemzeti hagyománynak, a nemzeti öntudat fejlesztésének, beleértve a magyarországi nemzetiségekhez tartozók öntudatának ápolását is. Ebből következően a nemzetiségekre vonatkozó tudástartalmak főbb tartalmi jellemzői (illeszkedve a regionális és lokális sajátosságokhoz) a tartalmi szabályozás különböző szintjein, illetve az iskoláztatás minden szakaszában arányosan meg kell, hogy jelenjenek. Kiemelten kezeli az ország és tágabb környezete, a Kárpát-medence, különösen a környező országokban élő magyarság életének megismerését, ugyanakkor fontosnak tartja azokat a tartalmakat, amelyek Európához tartozásunkat erősítik.

Az együttműködés a *szülőkkel*, a gyermekek családi neveléséhez nyújtott pedagógiai segítség, a szülői vélemények, javaslatok befogadása és hasznosítása a hatékony intézményes nevelés-oktatás nélkülözhetetlen feltétele, ezért az iskola megteremti azokat a fórumokat, ahol a szülők és a pedagógusok közötti tapasztalatcsere kölcsönössé, az együttműködés eredményessé válhat.

Az iskola szelleme a teljesítmény növelésére sarkall tanítványt és tanárt egyaránt, hogy *az elsajátított tudás értékálló és a kor igényeinek megfelelő* legyen, egyensúlyra törekedve a műveltség értékhardozó hagyományai, valamint az új fejlesztési célok és tartalmak között.

2.5 Mindennapos testnevelés

Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

- a. a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- b. iskolai sportkörben való sportolással,
- c. versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

2.6 Választható foglalkozások

A tanórán kívüli választható foglalkozásokat az iskola az adott tanítási évre szóló tantárgyfelosztásában határozza meg. A választható foglalkozások (szakkör, sportkör, tehetséggondozó foglalkozás, felzárkóztató foglalkozás, stb.) tantárgyfelosztásba való beillesztésénél figyelembe kell venni az adott évfolyam, osztály nevelési-oktatási igényeit, a maximális terhelésre vonatkozó szabályokat.

Ha a tanuló – a szülő írásbeli jelentkezésére – felvételt nyert egy szabadon választott tanórán kívüli foglalkozásra, akkor a tanítási év végéig, vagy ha a tanítási év vége előtt befejeződik, akkor az utolsó tanítási óra befejezéséig köteles azon részt venni. Erről a tényről - a szabadon választott foglalkozásra történő jelentkezéskor - a tanulót és a szülőjét írásban tájékoztatni kell.

2.7 Projektoktatás

A nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti tanórai foglalkozások megszervezhetőek a hagyományos, tantermi szervezési formáktól eltérő módon is, így különösen projekt oktatás, erdei iskola, múzeumi foglalkozás, könyvtári foglalkozás, művészeti előadáshoz vagy kiállításhoz kapcsolódó foglalkozás formájában is, amennyiben biztosított az előírt tananyag átadása, a követelmények teljesítése, a tanítási órák ingyenessége, a tanulói terhelés korlátozására vonatkozó rendelkezések megtartása.

2.8 A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló tevékenységek, intézkedések

A nevelés, az oktatás igazodik a gyermekhez.

Az igazodás főbb jellemzői

- a be- és elfogadó szemlélet,
- a gyermek- és tanulóbarát környezet,
- új tanulásszervezési eljárások, módszerek alkalmazása a nevelés, tanulás-tanítás folyamatában,
- a széleskörű tevékenységformák biztosítása,
- az egyéni bánásmód, az optimális fejlesztés,
- a kapcsolatfejlesztés, a párbeszéd jellemzi intézményünket.

A formái intézményi szinten

- a hatékony neveléshez szükséges pedagógiai módszerek, iskolai tanulásszervezési eljárások alkalmazása a tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon (Pl. differenciált tanulásszervezés, tevékenységközpontú ismeretközvetítés, kooperatív tanulás, projektoktatás, drámapedagógia, stb.);
- az info-kommunikációs eszközök intenzívebb tantermi használata (a tanulók a napi tanulási gyakorlatban használják a számítógépet, tudnak ismereteket szerezni, elmélyítik az internetről, az SDT-ből, fokozatosan felhasználói szinten kezelik a számítógépet);
- a gyermek- és tanulóbarát intézményi környezet megléte (hagyományos helyett csoportmunkára alkalmas csoportszobai, osztálytermi be- és elrendezés);
- a széleskörű tanórán kívüli foglalkozások és szabadidős programok biztosítása
- a szülők és az iskola partneri kapcsolatának tovább építése, az intézmény mindennapi életébe történő további bevonása,
- a társadalmi és szakmai környezettel való együttműködés erősítésében.

A formái az egyén szintjén

- iskolánkban a pedagógiai munka egyik kiemelt területévé válik: az érintett tanulók hátrányainak feltérképezése az alapvető képesség és készségterületeken, az egészséges személyiségfejlődés, a szociális fejlettség, a közösségi kapcsolatok és tanulási nehézségek területe;
- a feltérképezett hátrányok enyhítésére kidolgozott egyéni fejlesztési tervek készítése megtörténik, megjelölve benne a hátrányokat, azok fokát, a kompenzációs feladatokat, a

tevékenységeket, a módszereket és a szervezeti kereteket, színtereket, gyakoriságot – ennek megfelelő folyamatos egyéni fejlesztés zajlik;

- a differenciált tanórai tanulásszervezés, valamint a fejlesztő, felzárkóztató, tehetséggondozó és az érdeklődési körnek megfelelő szakköri tanórán kívüli foglalkozások biztosítása, melynek eredményeként a lemorzsolódási, továbbtanulási, kompetenciamérési eredmények az érintett tanulók körében folyamatosan javuló mutatókat érnek el,
- fokozott figyelem irányítása az érintett gyermekekre, tanulókra, pozitív befogadó intézményi attitűddel, folyamatos pozitív mintaadással,
- az inkluzív intézményi pedagógiai attitűd, a befogadó szemlélet erősítése a pedagógusokban, a gyermekekben, tanulóknak és a szülőknél az eltérő szociális háttérű, a sajátos nevelési igényű és a roma gyermekek, tanulók iránt

Az önálló tanulást segítő fejlesztés

- a tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok az önálló tanulási képességet kialakító programok
- a tanulók önálló - életkornak megfelelő - kreatív tevékenységére épülő foglalkozások
- tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek

Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

- tantárgyi képességfejlesztő programok
- kommunikációs képességeket fejlesztő programok
- komplex művészeti programok

Szociális kompetenciák fejlesztése

- közösségfejlesztő, közösségépítő programok
- mentálhigiénés programok
- előítéletek kezelését szolgáló programok

Módszertani elemek

- egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés
- kooperatív tanulásszervezés
- projekt módszer
- drámapedagógia

A tanári együttműködés formái

- értékelő eszmegbeszélések
- problémamegoldó fórumok
- hospitálásra épülő együttműködés

A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

- pályaorientáció
- továbbtanulásra felkészítő program

2.9 Az iskolai beszámoltatás, számonkérés, értékelés, minősítés

A követelményrendszer 3 nagyobb részre osztható:

- Tantárgyi követelmények
- Magatartási követelmények – Házirend
- Szorgalmi követelmények

2.9.1 Az iskolai beszámoltatás követelményeinek alapelvei

- Motiváló – ösztönző hatású
- Következetes – felelősségteljes
- Egységes – áttekinthető
- Folyamatos rendszeres
- Szakszerű, kiszámítható, azonos feltételeket teremtő
- Tárgyilagos objektív, feleljen meg a tanulóink életkori sajátosságainak
- Differenciált, tanulóra szóló
- Visszajelző: jelezze a tanuló és környezete számára az aktuális helyzetet.
- Preferálja a tehetséget, szorgalmat.

2.9.1.1 A tanulók minősítésének formái

A minősítés alapja a helyi tanterv ismeret és követelmény rendszere, valamint tanulóink önmagukhoz viszonyított fejlődése. Az értékelés a pedagógiai folyamatban állandóan jelen van, de nem cél, hanem eszköz a pedagógus, a tanuló és a szülő számára. Az értékelés elsődleges célja, hogy a tanulóknak az önértékelés képessége kialakuljon.

Az első osztálytól kezdve fokozatosan a saját képességeikhez mért fejlődés értékelésétől el kell jutni a nyolcadik év végére a helyi tanterv által előírt követelmények teljesítéséig. Tanulóinknak elegendő alkalmat kell adni, hogy minél több területen ismerhessék meg magukat, próbálhassák ki képességeiket, tudásukat. Az értékelés és minősítés együtt jár a siker és kudarc megélésével. Feladatunk segíteni ezek feldolgozását.

Az értékelés kiterjed az iskolai élet minden területére:

- ismeretek és készségek elsajátítási szintjére,
- fejlődése a korábbi teljesítményhez képest,
- tanórai, tanórán kívüli magatartásra,
- szorgalomra és ezen belül felkészülésre – feladatvállalásra, végzésre.

Az értékelés funkciója differenciált:

- folyamatos munka – folyamatos visszajelzés eszköze,
- tanulásra motivál,
- kontrollálja az elvárt követelményekhez való viszonyt,
- meghatározza a hasonló tevékenységben résztvevők relatív helyzetét,
- jelenthet versenyorientációt, sikert, kudarcot,
- kontrollja az önismeretnek,
- előre haladás mérésének eszköze.

Módjai

- **Szóbeli:** az előző tanítási órán feldolgozott ismeretek rendszeres ellenőrzése önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján. Számonkérés során törekedni kell megfelelő légkör kialakítására, hogy a gátlásos tanulók is feloldódjanak. Lehetőséget kell adni a javításra. A gyereket önértékelésre kell megtanítani. Értékelhető szóban és jeggyel.
- **Írásbeli:**
  - írásbeli felelet: kisdolgozat, szódolgozat, tollbamondás, gyűjtőmunka,
  - témaközi dolgozat,
  - témazáró dolgozat: feladatait a szaktanár állítja össze a munkaközösség jóváhagyásával, vagy központi feladatot használ. (legkésőbb két héten belül értékelni kell a naplóban piros színnel jelöljük). Indokolt esetben a szaktanár eltekinthet a témazáró dolgozatok megíratásától és az ismeretek ellenőrzésének más módját választhatja.
- **Egyéb:**
  - órai munka gyűjtőmunka,
  - versenyen való részvétel, kiselőadás stb.

Amennyiben a tanuló valamilyen oknál fogva osztályozó vizsga letételére kötelezett, ott kell bizonyítania a követelményeknek való megfelelést.

2.9.1.2 Értékelés formái

Tanulóink félévente minimálisan a heti óraszámnál hárommal több osztályzatot kapnak, illetve havonta minimum egy érdemjegyet.

Mind a szóbeli mind az írásbeli felelet követelményeit értékelésünk szempontjait előre ismertetjük.

Az osztályozás alapja alsó és felső tagozaton azonos:

0 – 30 %	1
31 - 50 %	2
51 - 70 %	3
71 - 90 %	4
91 - 100 %	5

A fenti százalékoktól egyes – indokolt - esetekben el lehet térni. A tanár a feldolgozott anyag bonyolultsága, a számonkérésre kiválasztott feladatok belső összefüggései és összetettsége alapján más osztályozási határokat is meghatározhat, amennyiben erről előzetesen tájékoztatja a tanulókat.

A témazárók értékelés legkésőbb két héttel a megíratásuk után történik, amit a szaktanár pontosan megnevezve ír az ellenőrzőbe, s vele egyidejűleg az e-Naplóba. A témazáró jegyeket az e-Naplóban és az ellenőrzőben pirossal jelöljük (egy témazáró jegy az átlag számításánál két osztályzatnak felel meg).

Külön ügyelünk, hogy a bukásra álló, illetve sokat rontott tanulónak az adott félév utolsó két hónapjában több lehetősége legyen a javításra, erről a szülőt tájékoztatjuk, ami a szaktanár elsődleges feladata, illetve az osztályfőnöké.

Félévkor és év végén a tanulók teljesítményének elbírálásakor az osztályzatok jellegük súlya szerint kerülnek beszámításra. Az első félév teljesítménye beszámít az év végi osztályzatba, figyelembe véve az előmenetel tendencia jellegét. A félév és tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményéért a tanuló dicséretet kaphat. Az átlag számításánál a matematikai kerekítés szabályai szerint járunk el.

Ha a tanulónak év végén dicséretes osztályzatai vannak a tantárgyak legalább feléből, a tantestület általános dicséretét érdemeli ki, ezt a bizonyítványban és a törzslapon is dokumentálni kell.

Amennyiben a tanuló a *második–nyolcadik tanév* szorgalmi időszakának végén egy vagy két tantárgyból elégtelen minősítést szerez a következő tanév megkezdése előtt (tehát augusztusban) javítóvizsgát tehet. Amennyiben a tanév szorgalmi időszakának végén három vagy több tantárgyból szerez elégtelenminősítést köteles az évfolyamot megismételni.

Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

A magasabb évfolyamra lépés jogának, illetve a tanév végi osztályzatok megszerzésének ritkább, de fontos eszköze az osztályozó vizsga.

Osztályozó vizsgázni kell, ha:

- az igazgató felmenti a tanulót a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól (magántanuló),
- az igazgató engedélyezte, hogy a tanuló egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben a törvényileg meghatározottnál többet mulasztott a tanuló.

Tanulók értékelése félévkor és év végén:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul. A második évfolyam végén és a magasabb évfolyamokon félévkor és év végén a tanuló értékelése osztályzattal, 1-5 érdemjeggyel történik.

Az értékelés módszerei az 1-4. évfolyamon a következőképp történnek:

Tanulóink értékelése év közben 1 és 2. évfolyam első félévében

A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

- kiválóan teljesített,
- jól teljesített,
- megfelelően teljesített,
- felzárkóztatásra szorul.

1 évfolyamon és 2. évfolyam első félévében szülők felé a tanulók minősítése pontértékkel, százalékkal, érdemjegyre vetített szöveges értékeléssel, szóbeli tájékoztatással történik.

2. évfolyam második félévétől a tanulók teljesítményét évközben és év végén is 1-5 érdemjeggyel minősítjük annak érdekében, hogy a szülők felé folyamatosabb, még rendszeresebb legyen a visszajelzés.

Értékelés az 5-8. évfolyamon:

5-8. évfolyamon félévkor és év végén, valamint ezeken az évfolyamokon évközben és év végén 1-5 érdemjeggyel történik az értékelés. Az érdemjegy informatív jellegű, a tanulási részteljesítmény és az adott témához tartozó tantervi követelmények összehasonlításának eredményét jelzi.

Az osztályzat összefoglaló képet ad a tanuló összeteljesítményéről a tanterv által előírt törzsanyagra vonatkozó követelmények tükrében. A *félévi és az év végi osztályzatot* az adott félév során szerzett érdemjegyek, és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni. A témazáró érdemjegyek nyomatékosan számítanak. Az érdemjegyek és osztályzatok meghatározására az 5 fokozatú skálát alkalmazzuk.

2.9.1.3 *Tantárgyi osztályzatok*

- **Kitűnő:** a jelesnél jelzett követelmények teljesítésén túl jelentős az ismeretanyaga a kiegészítő anyagból. Érdemjegyei évközben 5-ösök, azaz alkalmazni képes tudása van.
- **Jeles (5):** ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes pontosan szabadosan fogalmaz, tud önállóan összefüggően beszélni. Kérdéseit bátran megfogalmazza.
- **Jó (4):** ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, a megtanultakat kisebb hibákkal tudja alkalmazni.
- **Közepes (3):** tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget, többször szorul javításra, kiegészítésre. Ismeretei felszínesek. Önállóan beszélni, dolgozni kevésbé tud. Segítséggel képes megoldani önálló feladatát.
- **Elégséges (2):** ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért, gyakorlatban képtelen az önálló munkavégzésre.
- **Elégtelen (1):** ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

Szöveges és osztályzattal történő minősítés esetén is tantárgyanként dicséret adható a kimagasló teljesítmény elérésekor:

- szöveges értékelésnél a „kiválóan teljesített”,
- osztályzattal történő értékelésnél a „jeles” minősítés esetén, melyet szöveges értékelésnél félévkor és év végén a dicséretetek között kell feltüntetni, érdemjeggyel történő értékeléskor:
  - félévkor: „D” jelöléssel,
  - tanév végén: „jeles” minősítés helyett „kitűnő” minősítéssel az adott tantárgyak esetén.

Az a tanuló, aki tanév végén valamennyi tantárgyból „jeles” és a tantárgyak több mint fele „kitűnő” (dicséretes) nevelőtestületi dicséretben részesül.

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt, a tárgyat tanító nevelő értesíti a tájékoztató füzetben keresztül. A tájékoztató füzet bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei osztályzatai, ill. szöveges minősítései a következőképp adhatók:

2.9.1.4 *Szöveges minősítés*

1. *évfolyamon és 2. évfolyamon félévkor:*

- Kiválóan teljesített: ha a tanuló a helyi tantervfejlesztési feltételt megbízhatóan tudását alkalmazni képes.
- Jól teljesített: ha a tanuló a helyi tantervfejlesztési feltételt kevés hibával sajátította el, kisebb bizonytalanságokkal tudja alkalmazni tudását.
- Megfelelően teljesített: ha a tanuló a helyi tantervfejlesztési feltételt pontatlanul, esetenként felszínesen és több hibával teljesíti, csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni tudását.
- Felzárkóztatásra szorul: ha a tanuló a helyi tanterv fejlesztési feltételeit, minimálisan is alig teljesíti, kizárólag nevelői segítséggel vagy azzal sem képes önálló feladatvégzésre.

2.9.2 *Sajátos nevelési igényű tanulók értékelése*

A sajátos nevelési igényű tanulóknak integrált ellátása folyik, az ellenőrzési, értékelési, ill. minősítési eljárás megegyezik az előzőekben leírtakkal.

A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő, illetve a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő tanulóinknál bizonyos esetekben az első évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása indokolt.

Amennyiben a szakértői vélemény az alábbi megállapításokat teszi:

- szóbeli számonkérés előtérbe helyezése: ez esetben a szaktanár az írásbeli beszámoltatás helyett a szóbeli számonkérést alkalmazza valamennyi írásban történő (írásbeli felelet, témazáró dolgozat) számonkérés helyett;
- tantárgyrészek értékelése alóli mentesítés: az adott tantárgyon belül az érintett tantárgyrész nem kerül minősítésre;
- tantárgy minősítése alóli mentesítés: a tanulót évközben érdemjeggyel értékeli a nevelő, de sem félévkor, sem év végén nem minősíti osztályzattal,
- a tantárgyi minősítés alól mentesített tanuló esetében szöveges értékelés tartalmazza, hogy a szakvéleményben javasolt fejlesztés hogyan valósult meg.

2.9.3 Az írásbeli beszámoltatás formái, korlátai

Az írásbeli számonkérés fajtái:

Írásbeli felelet: röpdolgozat, diktálás, gyűjtőmunka. Ezek a szóbeli felelettel egyenértékűeknek számítanak.

Írásbeli munka: egyes tantárgyakból szükséges az órai írásbeli munka (munkafüzetben, füzetben) Értékelés módját a pedagógus határozza meg.

Témazáró dolgozat: feladatait a szaktanár állítja össze, vagy központi feladatlapot használ. A naplóba piros színnel írjuk be. Az átlag számításánál két osztályzatnak felel meg.

Házi feladat: jellegét tekintve elmélyíti, illetve gyakoroltatja az órán tanultakat.

Az írásbeli beszámoltatásra minden írni tudó tanuló, aki a rendszer tagja, kötelezhető. Egyes esetekben, ha a tanuló akadályoztatva van, segítséggel vehet részt rajta (teszt lap).

2.9.3.1 Az írásbeli feleletek értékelése alsó tagozaton

Az írásbeli beszámoltatás a tanulók ellenőrzésének, értékelésének szerves részét képezi.

Célunk, hogy:

- az írásbeli beszámoltatás járuljon hozzá a tanulók személyiségének fejlesztéséhez,
- alakítsa önértékelő képességüket,
- legyen tervszerű, rendszeres,
- a mért tanulói teljesítmények ismeretében valósuljon meg a hiányosságok pótlása, a továbbhaladás útjának és a fejlesztés lehetőségeinek kidolgozása.

Formái:

- Év eleji felmérő dolgozat: az előző tanévben elsajátított ismereteket, készségeket
- Félévi felmérő dolgozat: az előző időszakban elsajátított ismereteket
- Év végi felmérő dolgozat: a kialakított készségeket méri
- Témazáró dolgozat: az adott témakörben tanult ismeretek alkalmazásának mérését szolgálja
- Részösszefoglaló számonkérés: a témakör egy részének ismeretanyagát ellenőrzi
- Írásbeli felelet: az előző 1-2 tanítási óra anyagát kéri számon
- Tanórai önálló írásbeli munka
- Óra eleji tájékozódó jellegű írásbeli számonkérés
- Otthoni gyűjtőmunka és önálló feladatmegoldás
- Az írásbeli beszámolókat lehetnek központilag kidolgozottak vagy a nevelő által készíttetek
- Megvalósíthatók teszt vagy esszé formájában

Rendje:

Az írásbeli beszámoltatás tervszerűen, folyamatosan történik. Törekszünk arra, hogy fejlesztő jellegű, változatos, sokoldalú, objektív legyen. Felmérő és témazáró dolgozatok írására a tanmenetben tervezetteknek megfelelően kerül sor. Felmérő és témazáró dolgozatok esetében legkésőbb a beszámoltatás előtt 2 tanítási órával közöljük a tanulókkal a dolgozatírás időpontját, megadjuk a felkészüléshez szükséges információkat. Részösszefoglaló dolgozat írását az előző órán jelezzük. Írásbeli feleletre előzetes bejelentés nélkül is sor kerülhet. Az otthoni gyűjtőmunkát pontos, egyértelmű feladat meghatározásokkal készítjük elő. A dolgozatokat a nevelő 2 héten belül kijavítja, értékeli.

A tanulók a kijavított és kézhez kapott írásbeli munkákban lévő hibákat nevelői segítséggel korrigálják. A dolgozatírást követő javítás, megbeszélés során a nevelő útmutatást ad a hiányosságok pótlásához.

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a tanulók írásbeli munkáit a szülők is megtekinthessék (haza küldve vagy fogadóórán).

Korlátai:

A tanulók túlterhelésének megakadályozása érdekében egy tanítási napon 1 témazáró dolgozatnál többet nem írhatnak a tanulók. 2-nél több írásbeli számonkérést, nem tervezhetünk egy tanítási napra. A dolgozatok írásának időpontjával kapcsolatban az egy osztályban tanító pedagógusok működjenek együtt, figyelembe véve a tanulók jelzéseit is. Az osztálynaplóban a nevelők bejelölik a dolgozatírás időpontját, annak megnevezését (formáját), így az a tanulók számára is követhetővé válik, valamint betartható a korlátozó intézkedés.

Az írásbeli beszámoltatásnak a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Az írásbeli számonkérés előnyei, szerepe:

- objektív,
- követhető,
- dokumentálható,
- áttekinthető,
- egyértelmű,
- fejlesztő, mert önálló munkára épít,
- biztosítja a korrekció lehetőségét.

Az írásbeli számonkérések mellett törekszünk a szóbeli számonkérések megfelelő számára is (fele-fele arány). Írásbeli számonkérés súlya: a felmérések, témazárók, a félévi és év végi osztályzat, valamint a szöveges értékelés kialakításánál 2 jegynek számítanak, a résztémakörök és írásbeli feleletek egy jegyként számíthatók be.

Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása

A házi feladat a tanítási órán elsajátított ismeretek, készségek otthoni gyakorlását, bevésését, alkalmazását szolgálja. Lehetőséget ad a tanulónak az egyéni tanulási stílus és egyéni munkatempó kialakítására. A körültekintően megválasztott házi feladat segítségével a tanuló fokozatosan válik az ismeretszerzésben és alkalmazásban önállóvá és eredményessé. Az egyéni tanulási stíluson túl kialakítja az önellenőrzés és önértékelés képességét.

Szóbeli és írásbeli házi feladatok elvei

- eredményessége szempontjából szükséges az órán a megfelelő előkészítés, a kijelölt feladatok értelmezése,
- a mindennapi tananyagban alapuljon, egyértelmű, önállóan megoldható legyen,
- a ténye a füzetben vagy a leckeönyvben rögzítésre kerüljön,
- az egységes feladatkijelölésnél az osztály átlagszintjét vesszük figyelembe, de lehetőség van képesség szerint differenciált feladatok adására is,
- a szóbeli és írásbeli feladatok helyes aránya lényeges.

2.10 A napközis, tanulószobai és otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai

A napközi vezető feladata, hogy a ránk bízott gyerekek mindegyikével egyformán törődjünk, mintegy második **otthont adva nekik.** Úgy kell gyerekeinket ellenőrizni és segíteni a tanulásukban, hogy magukból a lehető legjobb eredményeket hozzák ki.

Egyre nagyobb önállóságra kell a csoportoknak szert tenniük a tanulás minden területén. Nagyon fontos a jó irányítás, a jó szervezés az egyre több munka elvégzése miatt, s ezért nagyon oda kell figyelni a jó időbeosztásra is. Mivel tanulóink jelentős része a napköziből megy el a zene, sport, tánc, hittan, rajz, balett szakkörökre, így a nevelőnek kell gondoskodnia ezeknek a gyerekeknek a segítségéről, ellenőrzéséről. Nekik ugyanis kevesebb idejük marad mind a tanulásra, mind a játékokra. A nevelőnek kell odafigyelnie arra, hogy időben ott legyenek a foglalkozásokon, s hogy időben legyenek kész a leckéikkel. (Amennyiben a házi feladat elkészítéséhez nem töltenek elegendő időt a napköziben – egyéb elfoglaltságuk miatt, akkor a szülők feladata, hogy a gyerekek felkészülésének felügyelete.) Ezek a szakkörök, a benne elért sikerek újabb eredményekre sarkallják tanulóinkat.

Tanulószoba: (szervezése vegyes) felsős tanulókból áll.

A tanulás szervezése differenciált, a gyerekek főleg tanulópáros rendszerben dolgoznak:

- önállóan tanulóknál: azonos képességek függetlenül, melyik osztályba jár,
- irányításra, segítségre szorulóknál: gyenge és kevésbé gyenge tanuló, de azonos osztály,
- állandó segítségre szorulóknál: azonos képesség, azonos osztály, állandó tanári segítség.

A tanulás hatékonyságának növelésében jelentős szerepet kap a tanulók közötti különbségek (életkor, szociális helyzet, motiváltság, akarat, egyéni képességek) ismerete alapján az „egyéni szabott” segítségnyújtás, a szülővel, osztályfőnökkel, szaktanárokkal való állandó kapcsolattartása. Iskolánkban évfolyamonként más és más időpontban történik a tanulás és uszonna ideje.

A differenciálás feladata, hogy a csoporton belül lévő, de különböző fejlettségi szintű tanulókat a tanulás ideje alatt a képességüknek megfelelő feladattal lássuk el. Ezért az „üzenő” mellett elengedhetetlenül szükséges a gyakorló füzet. Jól bevált benne az írás, matematika, idegen szavak gyakorlása mellett, a tartalom leírása, rajzzal való ábrázolása, a történelem és környezet kérdéseinek megválaszolása, valamint egyéb gyakorlások, pl.: szabályok leírása.

- Az önállóan tanulók (Azok a tanulók, akik szinte segítség nélkül, önállóan tanulnak) egymás mellett ülnek, vagy éppen a gyengébbeket segítik (tanulópár),
- az iskolai feladaton kívül valami plusz feladatot is kapnak, ami lehet egyéni szabott, esetleg közös feladat, a tanuló által kért, stb.

A kevésbé önállóan tanuló gyerekek már rendszeresen kérik a segítséget a leckék elkészítése közben, ha egy-egy feladatnál megakadnak. A másnapra való felkészülésre elég, de a gyakorlásra egyre ritkábban marad idejük. Pedig – gyakorlat teszi a mestert – tartja a közmondás. S nekünk is mindent meg kell tennünk, hogy a lehető legtöbbet gyakoroljanak, hogy egyre önállóbbakká váljanak.

Az állandó segítségre szorulókkal kell a napközis nevelőnek a legszorosabb kontaktust tartania. Jó, ha egy asztalnál/padnál foglalnak helyet, vagy közvetlen a tanári asztal közelében, esetleg egyedül ülnek. Csak így lehet folyamatosan figyelemmel követni őket, a többiek zavarása nélkül segíteni a munkájukban.

2.10.1.1 Nevelési célkitűzés

Az iskolai ismeretek megszilárdítása, és a tanulókkal fokozatosan elsajátítani a képességükhöz megfelelő legeredményesebb tanulási módszereket. Az önálló tanuláshoz szükséges készségek és képességek, az ambíció, az igény szint emelése, fejlesztése.

Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának folyamata

Jelölések: E=egyéni P=páros Cs= csoportos S= tanári segítség F = frontális

Tevékenység	Feladat	Módszer
Bevezetés a tanulmányi munkába	Tájékozódni <ul style="list-style-type: none"> • a délelőtti órák eseményeiről • a házi feladatok tantárgyak szerinti mennyiségéről, jellegéről (írásbeli, szóbeli) 	Beszélgetés e-Napló, ellenőrző, lecke füzet megnézése E, P, Cs
Tanulás előkészítése	Objektív feltételek megteremtése <ul style="list-style-type: none"> • kellemes tanulóhely kialakítása • A tanuláshoz szükséges eszközök biztosítása aznapra és másnapra, megfelelő külalakkal (áttekinthetőség, esztétika) Szubjektív feltételek megerősítése <ul style="list-style-type: none"> • A figyelem koncentrációjának növelése, a munka hatékonyságának elérése • Érdeklődés felkeltése, ébrentartása Tudatos tervezésre, szervezésre szoktatás: <ul style="list-style-type: none"> • Egyéni sorrend kialakítása <ol style="list-style-type: none"> 1. Könnyű-nehéz 2. Szóbeli-írásbeli 3. Tárgyak nehézségi foka szerint 	<ul style="list-style-type: none"> • Füzetek, tankönyvek órarend szerinti előkészítése. • Ellenőrzése • Megbeszélés • Helyes testtartást és légzést segítő gyakorlatok • Relaxációs gyakorlatok • <i>Stressz- és feszültségoldó</i> gyakorlatok • Írást előkészítő gyakorlatok • Megbeszélés • Értékelés • Tapasztalatszerzés

	<ul style="list-style-type: none"> • Időtervezés maximális időkihasználással, saját tempó figyelembevételével 	<ul style="list-style-type: none"> • Óra használata F, E
Tanulás I., „csendes” (Tanulás és írásbeli feladatok elkészítése)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Írásbeli feladat elkészítéséhez <ul style="list-style-type: none"> • Ismétléssel feleleveníteni a továbblépéshez nélkülözhetetlen ismereteket • Igényszint növelése, helyességre, esztétikus munkára törekvés 2. Szóbeli tanuláshoz <ul style="list-style-type: none"> • a tanulás technikájának elsajátíttatása • Gondolkodva tanulás, összefüggések keresése • szótár, lexikon helyes használatának megtanítása • szókincs, kifejezőkészség javítása • választékos beszédre való törekvés, érthető fogalmazás 3. Az önművelési igény felkeltése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés 4. Megfelelő munkatempó kialakítása, fokozása 	<ul style="list-style-type: none"> • Tankönyv, órán írt vázlat, kézikönyv, szótár használata • Tollbamondás, másolás • Folyamatos megfigyeléssel kiválasztani és fejleszteni • Felidézés • Lényegkiemelés • Vázlatpontok írása • Új szavak, kifejezések kikeresése szótárból, lexikonból • Csendes és hangos olvasás • Differenciált foglalkoztatás • Iskolai és városi könyvtár látogatása E, P, Cs, S, F
Tanulás II. (Ellenőrzés, értékelés)	Ellenőrzés <ul style="list-style-type: none"> • Az önellenőrzés lehetőségeinek és fontosságának megismertetése • Logikus, tömör tartalom felmondásra törekvés Értékelés <ul style="list-style-type: none"> • A teljesítményre való pozitív reagálás alkalmazása, fontossága 	<ul style="list-style-type: none"> • Ismétlés • Tartalomírás • Felmondás próbák • A megtanultak kikérdezése • Gyakorlás • Mosoly, dicséret, apró gesztus • Egyéb jutalmazás E, P, Cs, S

A cél elérése érdekében folyamatos kapcsolattartás a szaktanárokkal és a szülőkkel.

2.11 A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei

A kötelező tanítási órák a kerettantervben meghatározott tantárgyak tananyagának elsajátítását, követelményeinek teljesítését szolgálják. A szabadon tervezhető időkeret terhére a tanult ismeretek alkalmazása, készségek, képességek fejlesztése, történik.

Tanulóinknak lehetőségük van a nem kötelező tanórán kívüli foglalkozást választani képességük és érdeklődésük szerint.

Ezen túlmenően egyes évfolyamokon egyes tantárgyakból az oktatás osztálybontás alkalmazásával is folyhat. Az osztálybontás alkalmazásával oktatható tantárgyak a következők:

Tantárgy	Osztálybontás alkalmazása
idegen nyelv	minden évfolyamon
magyar, matematika	nagylétszámú osztályokban

2.12 A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának, fizikai képességeinek fejlődését rendszeresen végzett felmérésekkel ellenőrizzük, vizsgáljuk. Évente két alkalommal (ősszel és tavasszal) mérjük.

Testnevelési Bizottság által alkotott tesztek közül az alábbiakat választottuk ki helyi adottságaink figyelembe vételével:

1. Ülésben előrenyúlás (hajlékonyság)
2. Helyből távolugrás (gyorsasági erő)
3. Hanyattfekvésből felülés (erő-állóképesség)
4. Függes hajlított karral (erő-állóképesség)
5. Ingafutás (futási gyorsaság)
6. 12 perces futás (aerob állóképesség)
7. 60 m-es vágtafutás

A követelmények legobjektívebb mutatói a NETFIT fittségi méréseken produkált abszolút értékek. Igaz ezek mindig abszolút rangsorba is állítják a tanulókat, azonban odafigyelünk, hogy ne kövessük el azon pedagógiai hibát, hogy ezeket a teljesítményeket ne függetlenítsük el a gyermekek morfológiai eltérésétől. Ezek a mérések, mint egy tükrök szerepelnek a tanulóknak.

„Ilyen vagy, ennyit érsz.” „Saját magadhoz mérten vizsgáld a fejlődésed!”

Ezekkel a nálunk bevált egyszerű eszközökkel, formákkal kapjuk az objektív eredményeket és azt a tanulói teljesítmények javítására motiváló eszközként, használjuk fel.

2.13 Egészségnevelési, egészségmegőrzési és környezeti nevelési program

2.13.1 Környezet- és természetvédelmi szabályok

A Környezetvédelmi törvény célként az ember és környezete harmonikus kapcsolatának kialakítása, a környezet elemeinek és folyamatainak védelme és a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítását fogalmazza meg. Legfontosabb alapelvei: a megelőzés, az elővigyázatosság, a leghatékonyabb megoldás, a helyreállítás, a felelősség, az együttműködés, a tájékozódás és a nyilvánosság. A törvény szerint „minden állampolgárnak joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére”. A nevelés állami feladat. A Természetvédelmi törvény kimondja, hogy a természeti értékeink védelme, a természetvédő szemlélet kialakítása elsődleges állami feladat. Kiemelt szerepet kell biztosítani a természet értékeinek megóvásában a civil szférának, az állampolgároknak, hiszen a nemzeti kincsnek minősülő természeti értékeink megőrzése az állampolgárok és önszerveződő csoportjaik aktív részvétele nélkül nem lehetséges. Ennek értelmében „Az állami feladatok ellátása során a Kormány gondoskodik arról, hogy a géntechnológiával módosított szervezetek felhasználóival, fogyasztóival az iskolai és az iskolán kívüli oktatás, képzés, tájékoztatás keretében ismertetésre kerüljön a géntechnológia lényege és alkalmazásai, az így módosított szervezetek használatának környezeti, egészségügyi, gazdasági, társadalmi hatásai és kockázatai”. Az állatok védelméről és kíméletéről szóló törvény célja, hogy elősegítse az állatvilág egyedeinek védelmét, fokozza az emberek felelősségtudatát az állatokkal való kíméletes bánásmód érdekében, valamint meghatározza az állatok védelmének alapvető szabályait. A törvény kimondja, hogy az oktatás során állatkísérletek elvégzésére a diákokat nem lehet kötelezni. A társadalmi részvétel és tudatosság erősítésében kiemelkedő szerepe van a közoktatási, felsőoktatási és kulturális intézményekben folyó tevékenységnek. A hulladékgazdálkodással kapcsolatos ismereteket oktatni kell. Ezeknek az ismereteknek az oktatásával és terjesztésével – az állami, önkormányzati intézmények és más szervezetek bevonásával, valamint közszolgálati hírközlő szervek igénybevételével – elő kell segíteni, hogy a társadalom környezeti kultúrája növekedjen.

2.13.2 Egészségügyi szabályok

A Nemzeti Környezet Egészségügyi Akcióprogram az oktatás, nevelés és szakképzés környezet egészségügyi feladatait két nagy területre osztja:

Környezet-egészségtani szakismeretekre és módszerekre azoknak a szakembereknek van szükségük, akiknek ez munkakörükkel közvetlenül összefügg. Számukra ezt a képzés során a képzési követelmények előírják.

A környezetegészség kultúrája ugyanakkor az életvitel részeként a hétköznapi tudás és szokásrendszer egyik fontos eleme, minden embert érintő kulturális tényező. E kultúra az emberek életviteli szokásaiban, életmódjukban, értékrendjükben tükröződik. Kialakulása a családi szocializációban kezdődik, később az intézményes nevelés, oktatás és az iskolarendszeren kívüli hatások együttesen formálják.

1998-ban, Koppenhágában a WHO Európai Regionális Bizottsága elfogadta az Európai Egészség 21. nyilatkozatot, amelynek célkitűzései többek között kimondják, hogy 2015-re a lakosságnak a társadalom minden rétegében egészségesebb életmódot kell kialakítani, és hogy a régió lakosságának olyan

biztonságosabb fizikai környezetben kell élnie, ahol az egészségre veszélyes szennyező anyagok nem haladhatják meg a nemzetközileg elfogadott határértékeket.

Az Egészségügyi Világszervezet számos idevonatkozó dokumentuma, az „Egészség 21” Regionális Stratégia szakmai háttérrel nyújt a hazai az „Egészség évtizedének Johan Béla Nemzeti Programja” 2002 kidolgozásához. A Program illeszkedik az EU népegészségügyi prioritásaihoz, és hazánk uniós csatlakozása további lendületet ad a sikeres végrehajtásnak.

2.13.3 Közoktatási irányelvek

A pedagógiai programok felülvizsgálatánál, az eddiginél nagyobb hangsúlyt kell fordítani a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésével kapcsolatos feladatokra, s a nevelés elsőrendű jelentőségű. A pedagógiai programok átalakításánál a személyiség és közösség fejlesztés megtervezésében kiemelt hangsúlyt kell fektetni a NAT kiemelt közös követelményeire, köztük a környezeti nevelésre.

Az iskola „felderíti a gyermekek és tanulók fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek, a tanuló érdekében intézkedést kezdeményez”.

Az iskolai munkát tartalmi alapjaiban szabályzó közös követelményei között találjuk a környezeti nevelést. „A környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.” Elengedhetetlenül szükséges a NAT részeként a környezetvédelmi, természetvédelmi oktatás továbbfejlesztése.

2.13.4 Az egészséges életmódra, az egészség megőrzésére nevelés

A pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulása, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.

- Feladatunk az egészséges életmódra nevelés épüljön be az egész napos foglalkozás valamennyi területébe, fejlesztési elképzelésébe.
- Az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek és tevékenységek biztosítása.
- A helyes életmód követelményeinek megismertetése, betartatása.
- Öntevékeny egészségvédelmi szokásrendszer kialakítása, a helyes szokások folyamatos gyakoroltatása, ellenőrzése.
- Nélkülözhetetlen egészségvédelmi szokásrendszer kialakítása, a helyes szokások folyamatos gyakoroltatása, ellenőrzése.
- Biztosítjuk, gyerekeink minél több időt szabad levegőn töltsenek, tudatosan tervezett, sokoldalúan fejlesztő mozgással és játékkal. Fontos figyelmet fordítanunk ezért a helyes napi- és hetirend kialakítására.

A pedagógiai rendszerbe beépülő témák:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és a kezelési stratégiák ismerete
- a tanítás és tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

Színterei:

- tanórai foglalkozások,
- szaktárgyi órák témafeldolgozása /helyi tanterv tervezésekor külön figyelmet kell fordítani/,
- tanórán kívüli foglalkozások (vetélkedők, akciók, egészségnapok, stb.),
- együttműködés az Egészségügyi Szolgálattal. Iskolánkban orvosi és védőnői szolgálat működik.

2.13.5 A környezettudatosságra nevelés

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

A környezeti nevelés fogalma

Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során a gyerekeket felkészítjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre. Ezért a környezeti nevelés:

- megfelelően stabil és megújulásra képes, érzelmi kapcsolatot alapoz és erősít meg az élő, illetve élettelen környezettel
- kifejleszti a szándékot és képességet a környezet aktív megismerésére
- felkelti az igényt, képessé tesz:
  - a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására
  - összefüggő rendszerben történő értelmezésére, a rendszerben felismerhető kapcsolatok megértésére
  - a problémák megkeresésére, okainak megértésére
  - a kritikai és kreatív gondolkodás kialakítására és ezáltal a lehetséges megoldások megkeresésére
  - az egyéni és közösségi döntések felelősségének megértésére, vállalására környezeti kérdésekben
  - a környezet érdekeit figyelembe vevő cselekvésre

Iskolán belüli együttműködés

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani

- a környezettudatos magatartást és életvitelt,
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt,
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát,
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését,
- a rendszerelméletet,
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését,
- az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

A célok elérését szolgáló konkrét feladatokat tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében valósítjuk meg.

A környezeti nevelés színterei az iskolában

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben:

- a tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat,
- az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel,
- kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások,
- kreatív módszereket használva adjuk át az ismereteket.

Szaktárgyi célok:

- A szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre.
- A hétköznapi környezeti problémák megjelenítése a szakórákon (a környezetszennyezés hatása a természeti és az épített környezetre, az emberre).
- Interaktív módszerek kipróbálása, alkalmazása (csoportmunka, önálló kísérlet, problémamegoldó gondolkodást fejlesztő feladatok).
- Tanórán kívüli szakórák szervezése, rendhagyó órák.

Nem hagyományos tanórák és tanórán kívüli keretben (versenyek, akciók, pályázatok, kirándulások, stb.)

Hagyományok ápolása:

- egész napos program szervezése
- környezetvédelmi versenyek
- kiállítások
- osztályfőnöki órák környezetvédelmi témában
- jeles napok

Erőforrások

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

Módszerek

Játékok

- szituációs
- memóriafejlesztő
- kombinációs
- érzékelést fejlesztő
- ráhangolást segítő
- drámapedagógia

Riport módszer

- kérdőíves felmérés

Projekt módszer

- analízis – akcióprojektek

Teregyakorlati módszerek

- térképkészítés
- egyszerű megfigyelések
- célzott megfigyelések, mérések

Aktív, kreatív munka

- természetvédelmi és fenntartási munkák
- madárvédelmi feladatok
- szelektív hulladékgyűjtés

Közösségépítés

- csoportszervezés a környezeti nevelés érdekében

Művészi kifejezés

- vizuális művészet a környezeti nevelésben
- irodalmi alkotások
- zeneművészet
- fotóművészet
- táncművészet
- népművészet
- esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése
- a tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

Taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. A lehetőségekhez mérten folyamatosan pótolni kell az elhasznált vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket kell beszerezni. Folyamatosan frissíteni kell a környezeti nevelési szak- és CD-könyvtárat. Biztosítani kell, hogy a környezeti nevelési tanórák és programok számára megfelelő audiovizuális ill. multimédiás eszközök álljanak a tanárok és a tanulók rendelkezésére.

2.13.5.1 Kommunikáció

Iskolán belüli kommunikáció formái

- munkaközösségi és munkaértekezletek, egyéni beszélgetések, DÖK
- kiselőadások tartása megfelelő szemléltető eszközökkel
- házi dolgozat készítése
- posztterek készítése és bemutatása
- iskolarádió felhasználása híradásra
- faliújságon közölt információk készítése

Iskolán kívüli kommunikáció formái

- szülői értekezletek, SZMK megbeszélések
- környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napilapokból
- környezeti problémákról megjelent tudományos cikkek feldolgozása
- környezetvédelemről szóló rádió- és televíziós hírek feldolgozása, értékelése
- Internet adta lehetőségek kihasználása
- a környezet állapotfelméréseinek értékelése, kapcsolatfelvétel az illetékesekkel
- a közvetlen környezet problémáinak felmérése, értékelése, együttműködés az illetékes önkormányzattal

A környezeti nevelés eredményességének vizsgálati módszerei

- kérdőívek
- különböző megfigyelések
- szociometriai vizsgálatok
- nyomonkövető rendszer
- egyéni vagy csoportos beszélgetések

Erőforrások

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

Nem anyagi erőforrások

Iskolán belüli együttműködés

- **Tanárok.** Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés ill. oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését.

- **Diákok.** Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt különösen érdeklődő és elkötelezett tanulókból álló diákcsoporthoz.

- **Tanárok és diákok.** A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. Iskolánkban nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában a témanapoknak, a hulladékgyűjtési akcióknak. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is.

- **Tanárok és szülők.** Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván.

- **Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak.** Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentsük a felesleges papírfelhasználást (pl.: féloldalas papírlapok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális információáramlás), folyamatosan gyűjtjük a

hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront. Az iskolai szelektív hulladékgyűjtés beindításához a takarítók aktív, környezettudatos munkájára is szükségünk van.

Iskolán kívüli együttműködés

- *Fenntartó.* Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését elérje.

- *Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények.* A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Iskolánk számára ilyen szempontból kiemelkedően fontos a múzeumok, a nemzeti parkok, a környezetvédelemmel foglalkozó cégek, üzemek. Iskolai tanulmányai során, minden tanuló legalább egy környezeti témájú intézménylátogatáson vesz részt.

- *Civil szervezetek.* A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat. Rendszeresen részt veszünk előadásaikon, továbbképzéseiken, szervezett programjaikon. Szükséges, hogy több, az egész tantestületet érintő környezeti témájú előadás és foglalkozás legyen a jövőben.

- *Hivatalos szervek.* A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslatokra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

Anyagi erőforrások

Saját erőforrások

- *Költségvetés.* A környezeti nevelési munkához szükséges kisebb eszköz- és szakkönyvvásárlás folyamatos. Az iskolai költségvetésből a lehetőségekhez mérten, minden évben olyan felújításokat végzünk, amelyek a környezetbarát és kulturált környezet megteremtését, továbbá a környezetkímélő működtetést szolgálják.

- *Alapítvány.* Az iskolai alapítvány lehetőségeihez mérten, pályázat útján, támogatja a tanulók tanulmányi munkáját segítő tevékenységeket. Az eddigi tantárgyi versenyrendszer támogatását kiegészítjük a környezeti nevelés témájában.

Külső erőforrások

- *Pályázat.* A pályázat-megjelenések figyelése az arra megbízott pedagógus feladata, aki tájékoztatja a kollegákat a pályázati lehetőségekről, és segít a pályázatok elkészítésében.

Alapelvek, célok, jövőkép, hosszú távú célok:

Az ember környezetéhez hozzá tartozik mind a természetes, mind az épített és a társadalmi környezet. Ezért a környezeti nevelés olyan személyiségformálást jelent, melynek során az ember felismeri a természeti, társadalmi, gazdasági jelenségek kölcsönös voltát, helyét és szerepét e környezeti rendszerben. Kialakítja az emberekben azokat az új környezettel kapcsolatos magatartási és életviteli mintákat, melynek során a társadalom környezetért felelős személyiségeivé válnak. Ennek céljából fontos biztosítani mindenki számára azt a lehetőséget, hogy elsajátíthassa a környezet megvédéséhez szükséges tudást, készséget, értékrendszert, pozitív érzelmi hozzáállást, elkötelezettséget.

A környezetben minden mindennel összefügg, ezért szerencsés, hogy a környezeti nevelés rendszerszemléletű, holisztikus látásmódú, lehetővé teszi az egésztől a részek felé való megismerést, több tudományterület összekapcsolását. A környezeti nevelés élethosszig tartó folyamat, nemcsak az iskolában folyik, hanem az élet más színterein is (család, más intézményes és intézményen kívüli terület).

A környezeti problémák igazából soha nem helyi jellegűek, mindig tágabb környezetre hatnak, mégis érzelmileg fontos, hogy a környezeti nevelés helyi problémákra, a helyi természeti-társadalmi jellemzők megismerésére támaszkodjon, miközben meglátatja ezek globális összefüggéseit. Az aktuális problémák szemléletformáló hatásán keresztül eljut a gyermekekben a jövő iránti erkölcsi felelősség kialakításáig. Cél olyan emberek nevelése, akik a természetes és a társadalmi környezet szépségeire nyitottak, ezeket tudják értékelni, majd a természettel harmonikusan tudnak együtt élni, életvitelüket harmonikusan tudják vezetni, ezért a nevelésnek a valóságos életben kell gyökereznie.

A problémák egyedül nem megoldhatók, ezért a környezeti nevelés fontos célja az együttműködésre nevelés, az egymásra odafigyelés, az egymás iránti szeretet kialakítása, a társadalomba való beilleszkedés képességének kifejlesztése.

A jövő problémái sok esetben még előreláthatatlanok, ezért fontos feladata a környezeti nevelésnek a kreativitás, az önálló ismeretszerzés és kritikus, problémamegoldó gondolkodás képességének kialakítása, fejlesztése.

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk. Ezek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait körül kell járnunk, meg kell világítanunk: a fenntartható fejlődés, kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggés, a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései alapvető emberi szükségletek, emberi jogok, demokrácia, elővigyázatosság, biológiai és társadalmi sokféleség, az ökológiai lábnyom.

Tartsuk szem előtt, hogy gyerekeket képezünk minden órán és foglalkozáson, vagyis fontos, hogy a diákok fejében egységes rendszer alakuljon ki. Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak.

Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőttekké.

2.13.5.2 Konkrét célok és feladatok

- A gyermekekben hajlandóságot ébreszteni az aktív részvételre, kialakítani a tenni akarást a problémák megoldására, kifejleszteni az eredményes konfliktuskezelés cselekvő képességét, aktivitást és jó együttműködést.
- Érzékennyé tenni a gyerekeket a harmonikus környezet szépségének befogadására, élvezetére.
- Segíteni a környezeti folyamatok, összefüggések megértését, a környezettudatos életvitel kialakítását, lehetővé tenni a természet teljességének, osztatlan egységének megérezését, az ehhez kötődő pozitív emóciók megélését, a környezetérzékenység javulását.
- Megvalósítani a helyes döntések meghozatalához szükséges ismeretek átadását, a magatartások, viszonyulások, értékrend, pozitív jövőkép és környezeti etika kialakulásához nélkülözhetetlen élményhelyzetek biztosítását.
- Lehetővé tenni a problémák, jelenségek sokoldalú megközelítésének, látásmódjának kialakítását.
- Felkészíteni a gyerekeket, hogy ha lehetőségük van választani, dönteni akkor a környezetkímélő termékeket, technológiákat részesítsék előnyben.
- Kialakítani a gyerekekben a károsodásokat megelőző gondolkodást, megismertetni a gyerekekkel a takarékos és mértékletes életvitel lehetőségeit.
- A jelenségek természettudományos összefüggéseit bemutató tantárgyak emelt óraszámában jelenjenek meg a kerettantervben.
- A környezeti nevelés beépítése a természettudományokon kívüli tantárgyakba (történelem, társadalomismeret etika, művészeti tárgyak), ez lehetővé teszi, hogy az összetett és bonyolult környezeti jelenségeket, folyamatokat könnyebben megértsük több tudomány eredményeinek felhasználásával, a sokoldalú megközelítéssel.
- Ökológiai szemlélet tükröződése a természetes életközösségek sokféleségének megfigyelésével, a környezetben bekövetkező változások nyomon követésével, az élőhelyek megóvásával, megfelelő irányítással történő természetvédelmi tevékenységgel.

2.13.6 A „papírmentes iroda” a környezet védelme érdekében

A környezetterhelés csökkentése érdekében az iskola lehetőség szerint papírmentesen, az IKT eszközök intenzív használatával, elektronikus dokumentumtárak használatával működik.

- Webes felületű e-Naplót használ papír alapú napló helyett.
- Webes felületű elektronikus dokumentumtárakban tárolja alapidokumentumait és működéshez szükséges dokumentumait, nyilvántartásait.
- Adatszolgáltatási kötelezettségeit elektronikus formában teljesíti.
- Lehetőség szerint e-mailen bonyolítja levelezését minden partnerével.
- A tanulók számára az egyéni felkészüléshez készített feladatokat lehetőleg elektronikus formában adja ki és a megoldásokat is elektronikusan várja.
- A tanórák során előnyben részesíti a digitális táblát, a projektort, a tanulói laptopokat és a szavazórendszert a krétás/filces tábla és a papírlapok ellenében.

2.14 A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése ill. jutalmazása

A magatartás és szorgalom értékeléséhez az osztályfőnöki munkaközösségünk kidolgozott egy szöveges értékelési kiegészítést is, azzal a szándékkal, hogy a szülő átfogó képet kapjon a gyermeke személyiségéről. Ezeket az első negyedév, illetve harmadik negyedév végén kapják kézhez a tanulók, ill. szülők.

2.14.1 A tanuló magatartása

A tanuló magatartása lehet példás, jó, változó, rossz.

Példás:

- Az a tanuló, aki a tanulói házirendben megfogalmazott neveltségi követelményeknek, közösségi, magatartási szabályoknak eleget tesz.
- Társaival és a felnőttekkel szemben udvarias, segítőkész.
- Az iskolai feladatokból önként részt vállal, azokat teljesíti.
- Fizikai és szellemi erőfeszítése egyaránt példát mutat.
- Nincs igazolatlan mulasztása, fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben.

Jó:

- Neveltségi szintjében, társas kapcsolataiban apróbb hiányosságok tapasztalhatóak, de törekszik ezek kijavítására.
- Iskolai közösségi feladatokat önként is vállal, vagy a számára kijelölteket precízen elvégzi.
- A tanulói házirendet igyekszik betartani, fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő, és ezek is kismértékűek.
- Nincs igazolatlan mulasztása.
- Fegyelmi fokozata legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztető.

Változó:

- Magatartásában több – kevésbé súlyos – fegyelmezési probléma adódik, többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen, önértékelése kialakulatlan, felelősségérzete rendszeretete ingadozó.
- A közösség munkájában való részvétele hullámzó.
- Társaival szemben időnként durva, goromba.
- Két nap igazolatlan hiányzása van.
- Legmagasabb fegyelmi fokozata osztályfőnöki intő.

Rossz:

- Fegyelmezetlen magatartásával árt a közösségnek, társainak rossz példát mutat.
- A nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja, a közösségi élet nem érdekli, a munkát inkább hátráltatja, mint segíti.
- A felnőttekkel szemben gyakran nevetlenül viselkedik, társaival sokszor durva és goromba.
- Több nap igazolatlan hiányzása van.
- Legmagasabb fegyelmi fokozata igazgatói intő.

A feltételek közül minden esetben legalább háromnak kell teljesülnie a minősítés megszerzéséhez.

A tájékoztató füzetbe, ellenőrzőbe a szaktanár jegyzi be a magatartási problémát, amelyet három bejegyzésenként az osztályfőnök a következő írásbeli elmarasztalásra vált át:

Szaktanári:	figyelmeztetés
Osztályfőnöki:	figyelmeztetés, intés, megrovás
Igazgatói:	figyelmeztetés, intés, megrovás

További magatartási problémák esetén a tanulóval szemben fegyelmi eljárás indul. A felszerelés, üzenőfüzet vagy házi feladat hiányát, jelző bejegyzéseket a tanuló szorgalmának minősítésekor kell figyelembe venni. Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben el lehet tekinteni. A fegyelmező intézkedések egy tanév időtartamára vonatkoznak.

2.14.2 A tanulók szorgalma

A tanuló szorgalma lehet: példás, jó, változó, hanyag

Példás:

- Kötelességteljesítése kifogástalan, feladatait önállóan és megbízhatóan elvégzi.
- Képességeihez mértén iskolai munkáit, házi feladatait a legjobban látja el.
- A munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredmény elérésére törekszik.
- Igyekszik a pontos, esztétikailag is tetszetős, hiánytalan munkavégzésre.
- Felszerelése hiánytalan.

Jó:

- Iskolai munkáját, házi feladatait maradéktalanul elvégzi.
- Munkájának esztétikuma kevésbé érdekli.
- Képességeihez mértén megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik.
- Órákon való aktivitása, a munkához való viszonya a tőle elvárható szint alatt marad.
- Munkában kevésbé kitartó, nem a tőle elvárható legjobb eredmény elérésére törekszik

Változó:

- Munkavégzésében ingadozások tapasztalhatók, a hanyag és jó munkák egymást váltogatják.
- Gyakran dolgozik képességei alatt.
- Feladatvégzés közben gyakran önállóan szétszórta
- Munkájának esztétikája gyakran igénytelen
- Felszerelése hiányos, rendszeres figyelmeztetést igényel.

Hanyag:

- Képességeihez és körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz önmaga előrehaladása érdekében.
- Gyakran elmulasztja kötelességeit, képességein alul dolgozik.
- A munkavégzésben megbízhatatlan, pontatlan.
- Munkái hanyagságról árulkodnak.
- Kötelességtudata hiányzik, munkafegyelme rossz, felszerelése hiányos.

A feltételek közül minden esetben legalább háromnak kell teljesülnie a minősítés megszerzéséhez.

Az írásos fegyelmező intézkedéseket az osztálynapló feljegyzések rovatába dátummal ellátva be kell írni.

A napközis csoportok havi értékelést tartanak. Értékelési hagyományaink, közé tartozik, hogy a legkiválóbb tanulókat – a nevelők javaslata és eredményeik alapján – közösség előtt dicséretben részesítjük.

Tanulóink jutalmazása és büntetése a Házirendben van le szabályozva. A jutalmak formái: könyvjutalom, tárgyjutalom, oklevél.

Az osztályfőnök javaslata alapján a tantestület dönt a fenti jutalmak odaítéléséről az alábbi érdekekért:

- kiemelkedő tanulmányi eredmény
- példamutató szorgalom
- hiányzásmentes tanév
- versenyeken, pályázatokon való eredményes részvétel
- az iskola érdekében végzett tevékenység
- kiemelkedő sporttevékenység

2.14.3 A tanulók jutalmazása

- városi-, területi-, körzeti-, megyei-, országos-, nemzetközi szaktantárgyi és művészeti versenyeken elért helyezésekért (iskolai és egyesületi keretekben elért eredmények is),
- az osztályfőnökök, szaktanárok, napközi vezetők javaslatai alapján a tanuló egyéb, például közösségi munkájáért.

A tanulók kimagasló eredményeik alapján igazgatói- vagy tantestületi dicséretben részesülhetnek. Ennek megítélése a házirendben található táblázat alapján történik.

A feldolgozáshoz a tanulók eredményeinek összegyűjtése a „Versenyeredmények” táblázatba történik. (Egyértelműen: egy sorba egy tanuló egy bizonyos versenyen elért eredménye kerül.)

- Szükséges:
- a verseny időpontja (év, hó, nap)
  - pontos megnevezése

- a verseny típusa (városi, város környéki, megyei, országos, nemzetközi, ...)
- a tanuló neve,
- a tanuló osztálya,
- versenyen elért eredménye
- tantárgy megnevezése,
- a versenyre felkészítő tanár (ok) neve

A versenyek eredményeinek táblázatba írása az adott verseny szervezéséért és lebonyolításáért felelős tanár feladata.

Amennyiben a tanuló iskolán kívüli közösség színeiben ér el kimagasló eredményt, vagy más okból (pl. közösségi munka, tartósan kimagasló tanulmányi eredmény és szorgalom, kiemelkedő napközis munka, három osztályfőnöki dicséret, ...), kapja az elismerést, ennek felvezetését az osztályfőnök (esetleg szaktanár) tegye meg. Fontos, hogy a tanulók tájékoztassák rendszeresen osztályfőnökeiket, szaktanáraikat eredményeikről, sikereikről (emléklapok, oklevelek bemutatásával). Az osztályfőnökök feladata, hogy a kapott dicséretek rendszeresen vezessék a naplóba.

A tantárgyi eredmények elektronikus táblázatát folyamatosan vezetni kell. A kitöltött versenyeredmény táblázatok alapján az eredménytáblázat kitöltője tölt ki dicséret lapokat az ellenőrzőkbe, amit eljuttat az osztályfőnökökhöz. Az ellenőrzőbe beragasztott dicséretek egyidejűleg a naplóba is be kell írni! A szereplésekért, közösségi munkáért az osztályfőnökök, szaktanárok töltik ki a dicséretek.

A jutalmazás formái:

- szaktanári, tanítói dicséret SZD
- osztályfőnöki dicséret OD
- igazgatói dicséret ID
- tantestületi dicséret TD

		SZD	OD	ID	TD
Példás közösségi munkáért			OD		
Kiemelkedő közösségi munkáért szaktanár és osztályfőnök is adhat		SZD	OD		
A 5. osztályfőnöki dicséret után				ID	
Iskolai versenyen részt vett	1-2-3. helyezés (szaktanár írja be)	SZD	OD		
Városi, városkörnyéki versenyen részt vett	1-3. helyezés 4-10. helyezés (szaktanár írja be) nyertes, különdíjas, díjazott, dicséretben, elismerésben részesült	SZD	OD	ID	
Megyei, területi versenyen részt vett	1-10. hely nyertes, különdíjas, díjazott, dicséretben, elismerésben részesült		OD	ID	
Országos, nemzetközi versenyen részt vett	1-20. hely 21-30. hely nyertes, különdíjas, díjazott, dicséretben, elismerésben részesült		OD	ID	TD
Iskolai-, városi rendezvényeken, ünnepségeken való fellépésért			OD		

Megjegyzés:

- Az eredményeket 2 héten belül kérjük elküldeni a kiadott táblázatban.
- Felfutó levelező versenyeknél csak akkor jutalmazható a tanuló, ha a versenysorozat behívásos személyes versenyzéssel zárul. Az ott elért eredménye határozza meg a jutalmazás fokát.
- Szaktanár: tantárgyakat tanítók, napközis nevelők
- Különleges esetekben a jutalmazás mértékéről az igazgató dönt. Iskolán kívüli eredmények elismeréseként igazgatói vagy tantestületi gratulációt kaphat a tanuló.

2.14.4 A tanulók büntetése

	of. figy.	of. intés	of. megr.	ig. figy.	ig. intés	ig. megr.
Harmadik szaktanári figyelmeztetés után	X					
Egy óra igazolatlan hiányzása	X					
Felnőttel szemben tiszteletlen	X					
Isk. versenyen cserbe hagyja a közösséget	X					
Iskolán kívüli magatartása, amikor az iskoláját képviseli, nem a Házi rendnek megfelelő	X					
Harmadik of. figyelmeztetés után		X				
Társait szándékosan bántalmazza		X				
Tudatosan rongálja az iskola, társai felszerelését		X				
Iskola engedély nélküli elhagyása		X				
Etikai normák (hazugság, hamisítás, lopás) súlyos megsértése		X				
Testi, lelki terror		X				
Harmadik osztályf. intés után			X			
Társai súlyos bántalmazásáért			X			
Városi versenyen nem jelenik meg			X			
Lopás 1000 forint felett			X			
Házi rendet súlyosan megszegi			X			
Harmadik osztályf. megrovás után				X		
Megyei versenyen nem jelenik meg				X		
Iskolán kívüli magatartása, ahol az iskolát képviselve komoly kifogást hagy maga után				X		
Dohányzás, alkoholt és kábítószer az iskola területén használ vagy árul				X		
Harmadik igazgatói figyelmeztetés után					X	
Országos versenyen nem jelenik meg					X	
Iskolán kívüli magatartása, ahol az isk. képviseli súlyos vétséget mutat					X	
Harmadik igazgatói intő után						X
Tanuló kötelességeinek súlyos megszegése						X

Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető. A fegyelmi eljárás megindítása és lefolytatása kötelező, ha a tanuló maga ellen kéri. Kiskorú tanuló esetén e jogot a szülő gyakorolja.

A fegyelmi büntetés lehet

- a) megrovás,
- b) szigorú megrovás,
- c) meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- d) áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába,
- f) kizárás az iskolából.

3. Záró rendelkezések

A pedagógiai program 2020. szeptember 1-jén lép hatályba felmenő rendszerben az 1. és az 5. évfolyamon. Visszavonásig vagy módosításig érvényes.

A pedagógiai program módosítására évente legfeljebb egyszer kerülhet sor, ha:

- jogszabályi változások ezt szükségessé teszik,
- a nevelőtestület több mint 50%-a kezdeményezi,
- a kibővített iskolavezetés több mint 50%-a kezdeményezi,
- az iskola igazgatója kezdeményezi,
- a fenntartó kezdeményezi.

A módosító javaslatok elfogadásához a nevelőtestület többségének igenlő szavazata szükséges. A módosítás elfogadása esetén, határozat formájában a pedagógiai program mellékletét képezi. A pedagógiai program módosítására évente egyszer, a tanévzáró értekezlet alkalmával kerülhet sor.

Makó, 2020. március 31.

Almási Pál
igazgató

Tartalomjegyzék

1.	Az iskola nevelési programja	2
1.1	Helyzetelemzés	2
1.1.1	Belső feltételek	2
1.1.2	Külső feltételek	2
1.1.3	Az iskola jövőképe	3
1.1.4	Küldetésnyilatkozat	4
1.2	A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	4
1.2.1	Pedagógiai alapelvek	4
1.2.2	Az egyházi oktatás alapfeladatai	4
1.2.3	Pedagógiai célok, feladatok.....	5
1.2.4	Eszközök, eljárások	6
1.3	Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	6
1.3.1	Világnézeti, erkölcsi nevelés	6
1.3.2	Estétikai nevelés.....	7
1.3.3	Környezetvédelemre nevelés	7
1.3.4	Az egészséges életmódra nevelés	7
1.3.5	Közéletiségre nevelés	8
1.4	Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	8
1.4.1	Az egészségfejlesztés fő feladatai.....	8
1.4.2	Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai	9
1.4.2.1	Szomatikus testi nevelés.....	9
1.4.2.2	Pszichohigiénés (lelki egészségre) nevelés	10
1.4.2.3	Szociohigiénés (harmonikus társkapcsolatokra történő) nevelés	10
1.5	A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	11
1.5.1	Pedagógusokat érintően.....	11
1.5.2	Gyermekközösségek	11
1.5.2.1	A gyermekközösségek nevelési céljai, feladatai	11
1.5.2.2	Rendezvények.....	12
1.6	A pedagógusok helyi feladatai	13
1.6.1	A tanuláshoz kapcsolódó feladataink	13
1.6.2	Az iskola fogyasztóvédelmi programja	13
1.6.2.1	A fogyasztóvédelmi oktatás célja.....	13
1.6.2.2	A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei	13
1.6.2.3	Megvalósítást szolgáló módszertani eljárások	13
1.6.2.4	A fogyasztóvédelmi oktatás színterei	14
1.7	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos tevékenység.....	14
1.7.1	Tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység.....	14
1.7.1.1	A tehetséggondozás folyamata.....	14
1.7.1.2	Versenyes.....	15
1.7.2	Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	18
1.7.3	Gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	19
1.7.4	Az SNI és a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	20
1.7.5	Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	21
1.8	Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel	22
1.8.1	Tanulói részvétel, diákönkormányzat.....	22
1.9	Kapcsolattartás a szülőkkel, a tanulókkal és a partnerekkel	23
1.9.1	A kapcsolattartás formái, szervezeti keretei	23
1.10	Az iskolába való belépés és az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	25
1.10.1	A tanulói jogviszony létesítésének folyamata	26
1.10.1.1	A tanulók továbbhaladása	27
1.10.1.2	Tanulmányi követelmények nem teljesítése	27
1.10.1.3	A tanulói jogviszony megszűnése	28
1.10.1.4	Iskolán belüli átjárhatóság.....	28

1.10.1.5	Bizonyítvány.....	28
1.11	Az iskolai élet munkarendje, hagyományok	28
1.11.1	Általános munkarend	28
1.11.1.1	Tanítás nélküli munkanapok rendje.....	29
1.11.2	Az iskola által nyújtott szolgáltatások.....	29
1.11.3	Napközi otthon, tanulószoba.....	29
2.	Az iskola helyi tanterve.....	30
2.1	A kerettanterv.....	30
2.1.1.1	Kerettantervi (eredeti) órakeret.....	31
2.2	A tantárgyi óraszámok	32
2.2.1	A kiemelt területek	32
2.2.2	Speciális osztályok	32
2.2.3	Évfolyamonkénti szabadon tervezhető órakeret	32
2.2.4	A természettudományos tantárgyak bontása	32
2.2.5	Tantárgyi integráció.....	32
2.2.5.1	Normál osztály órakerete	33
2.2.5.2	Emelt szintű matematika osztály órakerete	34
2.2.5.3	Emelt szintű magyar nyelv és irodalom (humán) osztály órakerete.....	35
2.3	Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei ..	36
2.4	A NAT-ban meghatározottak helyi megvalósítása.....	36
2.5	Mindennapos testnevelés.....	36
2.6	Választható foglalkozások.....	37
2.7	Projektoktatás.....	37
2.8	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló tevékenységek, intézkedések.....	37
2.9	Az iskolai beszámoltatás, számonkérés, értékelés, minősítés.....	38
2.9.1	Az iskolai beszámoltatás követelményeinek alapelvei.....	38
2.9.1.1	A tanulók minősítésének formái.....	39
2.9.1.2	Értékelés formái.....	39
2.9.1.3	Tantárgyi osztályzatok	41
2.9.1.4	Szöveges minősítés	41
2.9.2	Sajátos nevelési igényű tanulók értékelése.....	41
2.9.3	Az írásbeli beszámoltatás formái, korlátai.....	42
2.9.3.1	Az írásbeli feleletek értékelése alsó tagozaton.....	42
2.10	A napközis, tanulószobai és otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai	43
2.10.1.1	Nevelési célkitűzés.....	44
2.11	A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei	45
2.12	A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek.....	45
2.13	Egészségnevelési, egészségmegőrzési és környezeti nevelési program.....	46
2.13.1	Környezet- és természetvédelmi szabályok	46
2.13.2	Egészségügyi szabályok	46
2.13.3	Közoktatási irányelvek.....	47
2.13.4	Az egészséges életmódra, az egészség megőrzésére nevelés.....	47
2.13.5	A környezettudatosságra nevelés.....	48
2.13.5.1	Kommunikáció	50
2.13.5.2	Konkrét célok és feladatok.....	52
2.13.6	A „papírtmentes iroda” a környezet védelme érdekében.....	52
2.14	A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése ill. jutalmazása	53
2.14.1	A tanuló magatartása	53
2.14.2	A tanulók szorgalma	54
2.14.3	A tanulók jutalmazása	54
2.14.4	A tanulók büntetése	56
3.	Záró rendelkezések.....	57